

TURISTIČNO LETO 94

Slovenski pregovor pravi: "Če bi bil vedež, ne bi bil revež." Vsako napovedovanje prihodnosti je tvegano, kakor je tvegano poslovanje gospodarskih subjektov. Na tem izhodišču je stičišče, ki pogojuje (ne)uspešnost firm in s tem tudi regije. Nepredvidljivost gospodarskih tokov, posebno če so v grobi soodvisnosti od političnih razmerij, katerim smo priča v naši družbi in v neposredni bližini ter zaokrožanje podobe Evrope, še otežuje doseganje visoke stopnje verjetnosti poslovnih ciljev.

Zapisano ni v opravičilo za možno zmotljivost napovedi turističnega leta 94 v naši regiji, temveč le pojasnjuje okvir in možne vzroke za odmike napovedi.

V letu 1994 bomo priča fizičnemu naraščanju števila gostov (nočitev) v intervalu 5-20 %, kar pomeni visoko nadpovprečno rast družabnega proizvoda v turističnem gospodarstvu. Pod pojmom turistično gospodarstvo v tem prispevku so mišljene firme s področja gostinstva, hotelirstva, agencij.

Priča bomo umirjenemu naraščanju števila domačih gostov, ki mu gre pripisati vzrok v realnem zmanjšanju plač v letu 1994 ter sorazmerno povečanem obsegu povpraševanja s strani germansko govorečih gostov, posebno Avstrijcev ter nepredvidljivem obnašanju italijanskih gostov, ki postajajo izjemno občutljivi na cenovno komponento trženja - devalvacija italijanske lire.

Investicijski cikel obnove hotelskih kapacitet bo doživel nadaljevanje iz leta 93, tj. cca 20 milijonov DEM v tolaški protivednosti in zajema tudi vrednost novih in obnovljenih gostinskih obratov v naši regiji. Seveda bo svoje prispeval tudi proces lastničenja, saj je ena izmed možnih oblik opredelitve titulari je lastnine tudi dokapitalizacija firme.

Omenjen proces bo prinesel tudi nov duh podjetništva, ki se bo odražal v pestrosti in inventivnosti ponudbe ter povečanju kvalitete storitev v najširšem pomenu besede.

Možni so tudi padci - spodrsjlaji v posameznih sredinah povzročeni z revizijskimi postopki, vendar pozitivnega trenda ni več možno zaustaviti.

Ob koncu "napovedi", če se izrazim meteorološko, jasno in sončno z možnimi manjšimi pooblaščitvami in krajevnimi nevihtami ali pa drugače "turistično gospodarstvo" je konj na katerega se spleča staviti.

Franc Ohrnjec

Predsednik upravnega odbora
obalno-kraške turistične poslovne skupnosti

IZ VSEBINE:

Kaj pa meja s Hrvaško? (str.2)

Sonce in sence poti do zdravja (str.4)

Meč za piranski gordijski voz (str.5)

Neprecenljivo bogastvo (str.7)

Piranski športni utrip (str.10)

*Mnogo uspehov, osebnega zadovoljstva,
zdravja in sreče
v letu 1994*

želi vsem občanom

Skupščina občine Piran

MINICOOP

Trgovina z mešanim blagom
Obala 4 e, BERNARDIN, Tel.:066/76-764

SREČNO 1994

Kolektiv trgovine Minicoop Bernardin

zavarovalnica triglav d.d. ljubljana

POSLOVNA ENOTA KOPER

Poslovna enota Koper, Pristaniška 8, Poštni predal:232, Tel.:NC 066/37-791. Direktor: 066/37-789, Prijava škod: 066/37-786, Telefax: 066/37-788
Predstavništva: Izola, Cankarjev drevored 16 b, 66310 Izola, Tel./Fax:066/65-248, Piran, IX. korpusa 2, 66330 Piran, Tel.:066/73-680, Lucija, Obala 114 c, 66320 Portorož, Tel.:066/70-961

Vsem našim zavarovancem in poslovnim partnerjem želimo srečno in uspešno Novo leto 1994

Enkratno, neponovljivo!

Iz neznatne cementne razpoke z nekaj drobci zemlje se je prerasla v življenje skromna bilka. Na peščini je obnemel galeb s steklenimi očmi.

Skozi okno v drugem nadstropju pripovedujejo akordi o občutju človeka, ki drsi s prsti po tipkah klavirja. Gruča otrok s torbicami na ramenih razodeva sproščenost po nekaj urah srečevanja s šolskim znanjem.

Iz dimnika na pobočje prislone hise koprenasto znamenje napoveduje toploto ali pa vzbuja skomine za lačne želodce. Fant in dekle si tesno stisnjena po cesti brez besed pripovedujeta nikoli do kraja izpovedane skrivnosti človeških src.

Po cesti hitijo ljudje, podobni drug drugemu, pa vendar vsak drugačen: po zunanjosti, po hoji, gibanju rok.

Hitenje skozi čas, od danes do jutri, od postaje do postaje posamičnih in velikih želja.

Nekje v tretjem nadstropju trepečejo čustva: nekemu se iztekajo poslednja peščena zrnca življenjske ure.

Življenjski utrip. Brez števila. Ob vsej podobnosti enkratni, neponovljivi. Včasih se nas dotikajo z mehko roko, drugič nas zadrignejo z bridkostjo. Ali pa se nam razjasni obraz, ko smo s polnim prgiščem zajeli srečo uresničenih majhnih in velikih želja.

Utrip, ujet v majhno časovno enoto ali pa kot vsota dni, mesecev in let. Kot utrip posameznikov, skupin ljudi ali ene in več generacij.

V desetletjih so pobočja od morja proti savrskim gričem precej spremenila svojo podobo. Pisana govorica človeških hotenj, pridnosti in stvaritev. Poslopja, družinska ognjišča, kot ogledalo časa, ljudi, ki so živeli in živijo zdaj in tukaj.

V koprski porodnišnici je zadnja desetletja privekalo letno okoli 1600 otroškega drobiža. Zadrje leto le še nekaj nad 600. Manj na račun nove meje, kar precej pa... Kdo bi vedel! Je naš življenjski utrip bolj navezan na stvaritve neživih predmetov kot na iskanje človeške polnosti?

Nikoli ni mogoče do dna zajeti enkratnega brezmejno različnega, neponovljivega življenjskega utripa. Tudi mi smo daleč od tega, da bi lahko nastrgali na naše časopisne strani vse, kar se poraja, nastaja, spreminja in odhaja v neustavljivem hitenju od danes do jutri.

Radi pa bi zajeli v ogledalo našega pisanja vsaj drobec vsakdanjega utripa, ki nas radosti, nas spodbuja, bogati, povečuje smiselnost našega bitvanja. Nič manj pa ne bi radi ujeli v zven besed tudi tisto, kar nam povzroča skrb, nam dela preglavice, nam nataka v usakdanjo življenjsko čašo kapljico ali kar curek življenjskega pelina.

Pravijo, da je človek: bogat, če razume govorico najrazličnejših usakdanjih utripov. Če ga navaja k razmišljanju in so mu izkustveno merilo za usakdanje ravnanje.

Nobene bojazni, da bi bil naš Utrip komurkoli konkurenčen. Preveč vseobsegajoč je naš usakdan, da bi ga bilo moč predstaviti v vsej njegovi bujnosti. Radi bi le, da bi našega občinskega življenjskega utripa prišlo čim več v naše domovanje. Vsak izmed nas gleda nanj s svojega zornega kota. Marsikdo bi rad povedal, kaj misli o tem ali onem, kar je prekrizalo njegove usakodneвне stopinje. Pod našo občinsko streho živi kar precej ljudi, ki bi radi prene katero svojo misel posredovali drugim. Naš Utrip naj bi se razvil v prostor, ki naj bi čim bolj omogočil pogovor, izmenjavo izkušenj in mnenj, pa tudi tehtanje, kaj je dobrega in kaj naj bi bilo drugeče.

Z veliko željo bi vam radi posredovali kanček našega življenjskega utripa. Ker brez sonca ni sence, se seveda ne bo mogoče izogniti odtenkom, ki bi bili lahko in naj bi bili drugačni kot si želimo. Bržkone bi bilo kratkovidno, če bi si pred čemerkoli zatiskali oči. Skregano z resničnostjo bi bilo, če bi vam za utripanje tisočeri usakdanjih stvari ponujali očala s strankarsko ali forumsko dioptrijo. To bi bilo manipuliranje. Z njim pa se srečujemo dovolj že na drug način.

Želimo si, da bi bil na te časopisne strani zajet naš Primorski utrip čim bolj mnogoplasten, radoživ, realen, razumevajoč in objektivni, razumljiv in naraven.

Gustav Guzej

Širok krog sodelavcev

V naši občini imamo veliko ljudi, "peresa", ki bi radi drugim in javnosti kaj povedali. Dokaz za to je vrsta sodelavcev, ki so za to številko napisali svoje prispevke. V tej številki se lahko srečate z naslednjimi avtorji:

Alenko AŠKERC - MIKELJN, ravnateljico osnovne šole Ciril Kosmač, **Pinom BONI-NOM**, ekonomistom, **Zoranom DEBENJAKOM**, novinarjem Radia Koper, **Ivico ELLER**, profesorico, **Marinko FRITZ** - KUNC, svobodno novinarko - pisateljico, **Gustavom GUZEJEM**, upokojenim novinarjem, **Milošem JOVANOVIČEM**, upokojenim turističnim delavcem, **Rožano KOŠTIAL**, profesorico, **Milošem KLOPČARJEM**, dipl. pravnikom, **Stefanom LUSO**, tajnikom Skupnosti Italijanov, **dr. Alenku MALEJ**, direktorico Morske biološke postaje, **Dragico MEKIŠ**, predsednico sindikata Droge, **Albinom MOZZARELOM**, turističnim delavcem, **Francem OHNJECEM**, direktorjem Hotelov Riviera in predsednikom upravnega odbora Obalno kraške turistične poslovne skupnosti, **Francem KRAJNCEM**, upokojenim ekonomistom, **Mario PANTE**, učiteljico, **Sonjo POŽAR**, komercialistko pri Drogi, **dr. Miroslovom ZEIE**M, oceanologom - upokojenecem, **Žarkom ŽBOGARJEM**, upokojenecem.

Opravičujemo se avtorjem številnih dobrih sestavkov, ki jih nismo mogli uvrstiti v to številko. Z veseljem jih bomo objavili v naslednji številki.

KAJ PA MEJA S HRVAŠKO ?

Vsi dokumenti nove Slovenije trdijo, da imamo vse znake države, torej tudi znane meje, do koder sega naša oblast in veljajo naši zakoni. To bo kar držalo (ne glede na apetite šovinistov) glede meje z Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

Meja s Hrvaško pa je manj jasna. Načelo, ki ga zastopamo, je meja občin v juniju 1991, po meji katastrskih občin. Katastrske občine so nekoč bile "omejene" z naravnimi mejami, kot so n.pr. reke itd. Čas pa teče, narava se spreminja, in to sedaj marsikje ni več res. Kaj storiti tam?

Zgodovina je marsikje tudi prinesla svoje. Občina Piran je stoletja "počivala na soli", soline so bile glavna dejavnost. Morje ni delilo, kot mislijo kontinentalci, ampak spajalo dva brega zaliva, v katerem so bile soline. S čolnom je pač lažje in hitreje, kot peš naokrog... Tako je bilo normalno, da je Savudrija težila k Piranu, in je bila "naravna meja" na vrhu polotoka, kjer pač ni bilo "nikogar", ne pa na morju, kjer so "bili vsi".

Taka občina je dočkala tudi konec kraljevine Italije in nato še konec cone "B" STO, oz. Londonski memorandum. In ta memorandum je predvidel, da se "administrativne meje" ne bodo spreminjale. To pa pomeni, da se meja občine Piran ne bi smela spremeniti.

Mnogo premalo vemo o zakulisnih igrah, ki so odločale, kakšen del obale morja dobi Slovenija, ki je v mednarodnih pogajanjih izgubila s Slovenci naseljeno obalo na zahodni strani Trsta, pač zaradi upoštevanja, da Trst ne more biti otrok v Jugoslaviji (kot je bil svojčas Zadar). Včasih se govori, da smo Slovenci izgubili Savudrijo. Morda je ta del občine Piran tisto edino, kar v trdih pogajanjih v ožjem vodstvu takratne države nismo dobili. Vsaj nekateri so gledali tako. In kot pogosto, so naši geografi mahali z jezikovno mejo z Dragonjo in v nekem trenutku se je to obrnilo proti nam. Spet se obrača.

Težnja po čistih rešitvah je dobra stvar. Biti načeljen je vedno pravilno. Vendar je res tudi, da so izjeme od pravil prav zato, da pravila upoštevajo življenje. In biti suženj načel je včasih tudi neživljenjsko.

Splošni princip, da je meja katastrske občine tudi nesorna meja občine in je junija 1991 postala tudi med dvema državama prav ob Dragonji ni sosednjim državam nesporen. Hrvaška namreč trdi, da je že ves čas meja na Dragonji (kanal Sv. Odorika) in da je tudi občina Umag tako izvrševala svojo oblast. Sedaj pa so si izmislili tudi novo letalsko mejo in silili Pirančane, da se vpišejo v novo zemljiško knjigo. Ne gre le za kakih 100 ha zemljišča. Na "spornem" ozemlju sta tudi obe vodni zajetji, ki napajata Piran oz. sedaj Rižanski vodovod s preko 100 l/sek. pitne vode. Torej izredna vrednost in nujni pogoj za življenje Pirana.

Seveda pa je res, da si to mejo sedaj izmišljamo, saj tu nikdar ni bila določena. Zadnja mednarodna pogodba, ki se tiče tega področja, je Londonski memorandum in v njem proglašena meja občine Piran (ki poteka tako, da zajema tudi katastrski občini Kaštel in Savudrija) je seveda bistveno južneje. Kaj nam bo v taki situaciji prenesla modrost naših državnikov? Če soglasno izključimo "srbske" opcije in se omejimo samo na sporazumevanje, nas gotovo vse zelo zanima, ali bodo sedaj vodeči državniki bolj uspešni od tistih, ki jih kregajo in psujejo za napake v preteklosti.

Rešitev meje na suhem bi avtomatično rešila mejo na morju - če bi se seveda držali Londonskega memoranduma.

Če pa nagibamo k minimalizmu, torej meji nekje pri Dragonji, postane problem morja, ribolova, prehoda ribiških ladij do odprtega morja itd. naenkrat izredno zapleten problem.

Seveda se Hrvaški diplomati mirno sklicujejo na dolgoletno mednarodno prakso, da se potegne meja v zalivu po principu "ekvidistance" enaka oddaljenost mejne črte od obeh obal. Toda Slovenci smo vedno, že desetletja, uporabljali ves Piranski zaliv. Pred tem pa je bil itak del občine Piran in v eni državi in eni občini seveda ni bil razmejen. Kaj sedaj?

Vsaka stvar se zgodi enkrat prvič in tudi pravilo pravičnosti in pravilo dosedanjih pravic itd. se da poklicati na pomoč. Vse to pa bi šlo in bo šlo res v življenje samo, če se bosta obe strani strinjali, ali pa jih bo prepričal nekdo tretji, ki ima dovolj teške "argumente". Kdor bo živel, bo videl. Poznamo predloge sosedov o kondominiju nad zalivom. Vemo tudi, da naši državniki odklanjajo, da bi izgubili tako cel zaliv. Zdi se nam, da imajo prav. Ne vemo pa, zakaj ne vprašajo, do kje naj bi tak kondominij segal na jug? Če bi bilo to do Mirne, bi bilo bistveno bolj sprejemljivo? Torej so tudi v takem predlogu še neizkoriščene možnosti.

Na suhem pa so zelo pomembna vprašanja, kje bodo mejni prehodi, kje bo potekala glavna prometna žila (torej cesta Koper - Pulj) kje bo tovarni terminal (zakaj ne pri Kaštelu). Zakaj ne bi bil en skupni mejni prehod samo "na kamnu" pri Kaštelu? Zakaj hočemo uničiti plodno dolino pri Sečovljah, pri Dragonji in po neklih načrtih še vmes, kjer bi bil spoj nove avtomobilske ceste? Vse te odločitve so nujno povezane tudi z dobrososedskim sodelovanjem. Dela je torej mnogo in našim pogajalcem ne bo lahko.

Miloš Klopčar

NATOVO LETALO PRISILNO PRISTALO V SEČOVLJAH SREČA V NESREČI

SUPER VOJAŠKEMU LETALU VRSTE **F16** IZ SE-STAVE VOJAŠKIH SIL PAKTA **NATO**, KI SE JE V SREDO, 16. FEBRUARJA, V PARU ŠE Z ENIM, VRAČALO S POLETA NAD BOSNO IN HERCEGOVINO, NI USPELO PRILETETI DO SVOJEGA OPORIŠČA V AVIANU (ITALIJA).

ZARADI OKVARE JE MORALO OB **10.22** ZASILNO PRISTATI NA SEČOVELJSKEM LETALIŠČU **PORTOROŽ** IN ŠE SREČA, DA SE NI ZGODILO NIČ HUJŠEGA. PILOT JE ZAPROSIL ZA ZASILNI PRISTANEK IN SE POSKUŠAL OBRŽATI NA LETALIŽKI STEZI, KI JE SICER DOVOLJ DOLGA ZA PRISTAJANJE. LETALO NAJ BI SE (PO PRIPOVEDOVANJU OČEVIDCEV) NAJPREJ ODBILO OD STEZE, POTEM PA ZDRSNILO ČEZ ROB IN SE PO DOBRIH STO METRIH ZARILO V NASIP NEDALEČ OD HIŠE, KJER STANUJE DRUŽINA **VUK**. MLADI AMERIŠKI PILOT SE JE USPEL IZSTRELITI /KATAPULTIRATI/ IN JE VARNO PRISTAL NA SEČOVELJSKI ZEMLJI. ČEZ DOBRI DVE URI SO GA ODPELJALI V LETALIŠKO BAZO V ITALIJO. ZARADI TEGA DOGODKA SO ZAČASNO EVAKUIRALI DRUŽINO **VUK** IZ SEČOVELJ 30, NEKAJ ČASA PA JE BILA ZAPRTA TUDI REGIONALNA CESTA OD KRIŽIŠČA PRI MARIČKI DO OBMOČJA PRI LETALIŠČU. NA KRAJU NESREČE SE JE ZBRALO OKOLI DVAJSET NOVINARJEV, KI PA SO SE MORALI ZADOVOLJITI S SKOPIMI PODATKI. **IZTOK PODBREGAR**, NAČELNIK LETALSTVA V SLOVENSKI VOJSKI JE POVEDAL, DA JE OBRAMBNO MINISTRSTVO USTANOVILO POSEBNO KOMISIJO, (PRIDRUŽILA SE JIM JE TUDI AMERIŠKA), KI BO RAZISKALA NESREČO. STROKOVNJAKI SO TAKOJ IZVEDLI NEKATERE **ZAŠČITNE UKREPE** V ZVEZI Z BOJNIM TOVOROM, KI NAJ BI GA NOSILO LETALO. AMERIŠKI TEHNIKI, KI SO PRISPELI NA KRAJ NESREČE, SO ŠE ISTI DAN DEAKTIVIRALI PREOSTALI NEVAREN TOVOR. PO NEURADNIH PODATKIH NAJ BI PILOT **DVE RAKETI** ŽE PREJ ODVRGEL V JADRANSKO MORJE.

KONEC DOBER, VSE DOBRO, BI LAHKO REKLI. Vendarle: NEZGODA VOJAŠKEGA LETALA NAS JE **OPOZORILA** NA BLIŽINO VOJNIH DOGODKOV V BOSNI IN NATOVIH OPORIŠČ V SOSEDNJI ITALIJI.

OSTANKI LETALA F 16. IN DEL NJEGOVE OBO-ROŽITVE. NA LEVI JE VIDNA RAKETA ZRAK-ZRAK

MLADI AMERIŠKI PILOT, 30 - LETNI **GEORGE URIBE** TOKRAT NI MOGEL NAJBOLJE OPRAVITI SVOJE NALOGE. ČEPRAV JE OB NESREČI DOŽI-VEL ŠOK, JO JE ODNESEL BREZ POŠKODB.

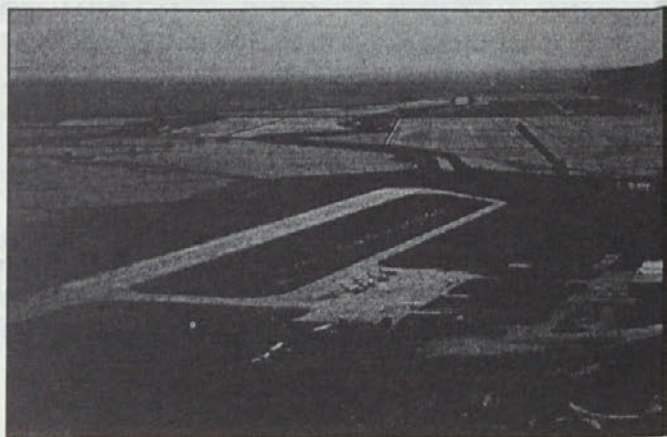
VOJAŠKI HELIKOPTER-TRANSPORTER S KATERIM SO S SEČOVELJSKEGA LETALIŠČA DVE URI PO NESREČI ODPELJALI PILOTA. LETALO PA BODO V NAJKRAJŠEM ČASU NAJVERJETNEJE RAZREZALI IN NA TOVORNJAKIH ODPELJALI V ITALIJO.

TAKO NEBOGLJEN IZGLEDA MOGOČNI F 16 Z RAZDALJE KAKŠNIH TISOČ METROV V SOLINSKEM BLATU. TEŽKO JE VERJETI, DA BO ŠE KDAJ LAHKO SODELOVAL PRI PRIPRAVAH NA MOREBITNE POSEGE NATA V BOSNI.

KER JE BIL DOSTOP DO LETALA PREPOVEDAN, SO ONI Z BOLJ OSTRIM VIDOM LAHKO OPAZovali DOGODKE KAR S CERKVENEGA OBZIDJA V SEČOVLJAH.

LETALIŠČE PORTOROŽ S 1250 M DOLGO PRISTAJALNO STEZO, KI JE SICER DOVOLJ DOLGA ZA PRISTAJANJE TOVRSTNIH LETAL. KAKORKOLI JE PRVO SLOVENSKO LETALIŠČE NA KATEREM JE PRISTALO KAKŠNO NATOVO VOJAŠKO LETALO. PUŠČICA PRIKAŽUJE KRAJ KJER JE OBSTALO LETALO.

NAŠA TEMELJNA PRIMERJALNA PREDNOST

"Ko po tebi hrastov brod vozil je slovenski rod "je bila naša davna preteklost na Jadranskem morju, ki mu je gospodoval tujec, Benečan, črno-žolta zastava in drugi. Navkljub temu pa sta slovenski ribič in kmet vztrajala na obalah od Timave, Devina do Milj in čez do Savudrije in Umaga na svojem jeziku. Časnik "Primorec" v Trstu je že pred 125 leti zapisal: ... "tukaj, kjer nam je odprta pot čez široko morje na vse strani sveta, kjer se za nami razprostira zemlja, tukaj nas gotovo čaka lepa bodočnost". Tako torej, pred dobrim stoletjem se je naš človek zavedal, kako nas je obdarila narava južno od Alp.

In danes? Splet preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Plovemo iz preteklosti v vizijo bodočnosti. Tudi danes bi Prešeren zapel... Ne vrag, le sosed naj bo menjak!

Premalo cenjen zaklad

Ko govorimo o morju, da je OKNO v svet, pomeni dobesedno pogled na svet in neposredno aktivno povezavo z vsemi obalnimi deželami in celinami. Res da je komaj okroglih 40 km odprto, vendar se lahko postavlja z visoko razvitim turizmom, dobro razvito plovbo, z drugo najuspešnejšo lukco na vzhodnem Jadranu, z dobro cestno in železniško povezavo z notranjostjo. Hkrati p nam je opozorilo, da živimo tudi ob morju, ki je naš naravni a še nezadostno izkoriščen zaklad, o katerem sanjajo mnogi naši severni sosedje. Kako bi to znali izkoristiti Madžari, Avstrijci, Čehi, Slovaki in Švicarji! In kolikšno diplomatsko aktivnost je v zadnjem času zbudila zahteva Bosne in Hercegovine za vsaj en kilometer obalne posesti in dostopa do nje.

In kaj lahko še pričakujemo od našega morja?

Ribištvo ali ribarstvo ne daje samo dragocene beljakovinske hrane, marveč pogojuje razvoj najraznovrstnejše industrije, predelavo rib, industrijo mrež, vrvi, ladjedelništva, motorjev, elektronike in še dosti tega. Zaposlovanje ljudi na širšem prostoru in ne samo na obali! Seveda zavisi naš industrijski lov rib od gospodarsko ugodnega pogodbenega odnosa (nekakšno "joint venture") s sosedom, Hrvaško in Italijo. Veliko pozornosti zasluži nezanemarljiva marikultura rib in školjk, ki jim je odprt izvoz k zahodnemu in severnim sosedom. Potem je tu še pomembno in donosno pridelovanje soli. Nekoč so sečoveljske soline prednjačile na vzhodni obali Jadrana.

Morje ni le sinonim za poletje

Čeprav je naša obala v primerjavi s hrvaško zanemarljivo kratka, ima naš turizem predvsem v Portorožu izredno visoko kvaliteto hotelskih uslug in temu primerno visok donos. Z dvigom "postranskih" uslug ali ponudb, kot so izleti v notranjost (pa ne samo v Lipico in Benetke), kulturne prireditve, razstave, omogočanje mednarodnih in domačih kulturnih, znanstvenih in strokovnih sestankov, simpozijev in kongresov bo raven turizma poskočila kvalitativno in kvantitativno. Tu moramo omeniti, da nam morje odpira še dosti bodočnosti v morskih športnih panogah kot deskanje, jadranje, potapljanje (Piranski podmorski park), za kar so potrebne učne ure, tečaji, sposojanje opreme in še marsikaj kot nadomestilo za naše ne baš sinje portoroško morje.

Prepričevanje obmorca o pomembnosti morja je manj pomembno in potrebno, saj je njegov življenjski interes eo ipso tu ob/na morju. Tem bolj pa je to potrebno za tiste "tam znotraj gori" pod Alpami, ki gledajo na Slovenijo kot deželo na sončni strani Alp in obračajo morju hrbet, čeprav so z naše strani le zaledje velikemu tržaškemu zalivu.

Ali je res naše morje le sinonim za poletje, vročino, plavanje in sončenje? Tako bi namreč lahko sodili po zimskem mrtvilu na obali. Morje živi tudi pozimi!! Piran ima svojo lepoto tudi pozimi, Portorož je bilo nekoč zimovališče, saj tu burja ne rasaja in blaga klima, še najbolj neoporečen svetovno priznan čist zrak - prav silita v zimski turizem. Seveda ta turizem ne bi bil prazen pod nevarnimi sončnimi žarki in nujno povezan "Fleischbeschau". Naša Koprščina, čeprav po obsežnosti relativno manjših obsežnosti ima v gospodarsko, turistično kulturnemf pogledu veliko zaledje. A prav zato, ker leži ob meji z našim vzhodnim in zahodnim sosedom, postaja občutljivo področje v etničnem in političnem pogledu. Čaka ga še mnogo dela, truda in nehlapčevske tolerance. Kaj ko bi se znani slogan "vjekovna ognjišta" z juga dosledno izvajal tudi na obali? Tedaj bi še velikost našega OKNA prav kmalu podvojila.

Dr. Miroslav Zei

MOJE MESTO

Kako naj ujamem v besede mesto, ki je narejeno za umetniški vzgib pisatelja, pesnika, slikarja, kiparja, arhitekta... Skozi stoletja je že tako!

Sleherni kamen na obali, v zidovih, na tlakovanih poteh hrani spomine ljudi, ki jih več ni. Nekateri so upeti v zgodovino. Po Giuseppe Tartiniju je glavni trg v Piranu dobil ime in spomenik. Bogati in duhoviti Benečan je pred davnimi leti na pročelje svoje vile zapisal LASCIA PUR DIR. Ko bi ko ketna "BENEČANKA" z napisom NAJ GOVORI, lahko spregovorila!

Zgodbe za popotnike, ki se znajo ustaviti. In za ljudi, ki trgajo za bome ustvarjeno mesto.

To ljubeznivo mestece, obdano s podedovanim ponosnim obzidjem, s stolnico, kakršne ni na svetu, z ozkimi uličicami, stkanih iz zgodb piratov in ribičev, je samo!

Nekdo je zarezal v to, nam podarjeno mesto! Kamnite stopinje Tartinijevega trga je prekril z marmorjem, ga obdal z železnimi koli, pred gostoljubno panoramo v vetru nihajočih jamborov bark, postavil mitnico. Mesto zardeval!

Filmarjev ni več, umetniki odhajajo, vzeli so mu kino, gledališče, načeli so ga brezobzirneži. Tu in

tam ga odkrhne pesnik in mu nečimerno vrne pesmico, pisatelj se mu oddolži z romanom, vrne se popotnik, da bi obudil košček izgubljenih iluzij. Kako malo! Kot groš za cekin.

NAJ GOVORE! - Za zagrenjene zapite eksistence je Piran zgolj zadnja postaja. "Od tu ne moreš naprej!" pravijo. Za umetnike je tukaj začetek sanj. Za galebe in ciprese je raj na zemlji. Drugega ne pozna jo. Za turiste je mesto nočna mora.

Kako rada bi zaščitila Piran! Naš je, edinstven drobčen nohtek, na že tako majhni dlani Slovenije! Očistite obalo, ljudje! Galebi in ciprese ne morejo drugam.

"DOBRO JUTRO, PIRAN! ... LAHKO NOČ, PIRAN!" Milni zvon mojega jezika se še iskrijo v dnevu, ki ga sanjam o Piranu. Dan, ki se odpira, bo samo zarezal novo rano mestecu, za katerega nekateri mislijo, da jim je bilo dano samo od sebe. Morda zato ne znajo z njim!

"Kaj bi preživelo? Samo stara trdnjava morda. V njenih stolpih gnezdi golobi. Potem bi odšli tudi ti. Do ponovnega rojstva, če bi bilo..." sem zapisala v svojem romanu GRAND FOUETTE, ki sem ga posvetila Piranu. Premalo, za to ogroženo mesto.

Marinka Fritz - Kunc

Ni kaj, res morja široka cesta

SONCE IN SENCE POTI DO ZDRAVJA

Koliko si vredno zdravje - naše največje bogastvo - Prvo leto izkušenj zdravstvenega zavarovanja po novem - Kako bo letos z utiranjem poti do ambulant v naši občini?

Navedeno je vse tako kot pravi pregovor: "Veliko grmenja, malo dežja." Velike priprave, velika reorganizacija, gore izpolnjenih formularjev, na novo opredeljen način za obvezno in prostovoljno zavarovanje, drugačno zbiranje denarja, namesto ene dve zavarovalnici. Tako kot prejšnja leta pri obveznem zavarovanju kar precej milijard tolarjev presežka (se bo tudi tokrat ta denar prelił namesto za potrebe zdravstvenega varstva skozi različne državne filtre za tretje dejavnosti, v nasprotju z določili mednarodnih konvencij?), - zdravstvene ustanove pa se vrtijo na obrobju rdečih števil. To je samo zunanji, morda celo varljiv videz.

Pod pokrovom pa se v loncu zdravstvenega varstva marsikaj spreminja, preriva, povzroča napetosti, nastajajo in se razrešujejo protislovja. Do vsega tega pa je nam, navadnim zemljanom običajno težko prodreti in nič manj težko razumeti. Za nas je seveda najpomembnejše, kako bomo lahko uveljavljali pravice iz zdravstvenega varstva, ali bodo te kaj pristrizene in ali bomo z zaupanjem pohiteli v prostore belih hodnikov, če bo z našim zdravjem kaj narobe. To velja v naši občini še posebej, saj je kar nekaj let zdravstveni dom bil na prepihu, opravičenem in neopravičenem.

"Minulo leto je bilo za nas vse prej kot lahko," pravi direktor piranskega zdravstvenega doma dr. Matjaž Kranjc. "Uspeli smo se notranje konsolidirati, kadrovsko in organizacijsko, pa tudi finančno, da smo leto zaključili brez izgub. Ostaja pa še kritje izgub iz prejšnjih let. To pa bi lahko ogrozilo našo pozitivno bilanco. V novo leto stopamo z vrsto načrtov, s katerimi bomo lahko zagotovili najmanj tak obseg zdravstvenega varstva, upamo pa, da še boljšega, kot v minulemu letu."

Začarani trikotnik

Vse zdravstveno varstvo se vrti v trikotniku: zavarovalnica, ki zbira denar in ga razporeja, zdravstveni zavod oz. zdravnik, ki ga po določenih normativih zavarovalnica plačuje, im pacient, ki naj bi v skladu s svojimi plačili zavarovalnici dobival potrebno zdravstveno varstvo. Do pred letom dni je bilo zdravstveno varstvo zagotovljeno vsem brez razlike, po novem pa naj bi vsi imeli enake pravice v tistem minimalnem obsegu, za katerega misli država, da je potreben in zanj določa tudi prispevno stopnjo. Vse tako imenovane nadstandardne usluge naj bi dobivali le tisti, ki so pripravljeni več dajati za svoje zdravje.

Ko so propagirali novo zakonodajo zdravstvenega zavarovanja, so na veliko utemeljevali tudi, da naj bi ta sistem spodbudil ljudi, da bi sami bolj skrbeli za svoje zdravje (zdrav način življenja, različne manj zahtevne načine zdravljenja, prevzemanje večjega rizika ob neprimisljenem ogrožanju zdravja.) Po prvem letu bi bilo prezgodaj reči, da se je glede tega kaj veliko spremenilo. Prav obratno. Na nekaj posvetih je bilo slišati, da zdaj ob inštitutu dodatnega zavarovanja zavarovanci bolj kot prej iščejo pomoč pri zdravnikih in si želijo dražjega in po njihovem mnenju tudi uspešnejšega načina zdravljenja.

Zavarovalnice so bolj ali manj ohranile nekdanji odnos: zavarovalnica - zdravstvena ustanova. To se odraža med drugim tudi v tem, da so pripravili predvsem okvirne normative, od tega, koliko zdravnikov naj bi bilo na določeno število prebivalcev, do zneska, ki ga za ta namen dobivajo zdravstvene enote za zadeve, ki sodijo v obvezno zavarovanje.

V vsem tem so seveda velike vrzeli. Na območju naše občine število prebivalcev močno niha. V sezonskem času je na ambulantne večji naval in to ljudi, s specifičnimi bolezenskimi znaki, in tudi z drugačnimi, če rečemo, dopustniškimi zahtevami. Navzlic organizirani turistični zdravstveni službi je to tudi za redno službo dodatna obremenitev, kar postavlja normativ na število prebivalcev pod velik vprašaj.

Ne glede na to pa zavarovalnica prav malo razvija svoj odnos z zavarovancem in misli, da je mogoče zahteve in zaplete v zvezi s tem urejati samo v odnosu zdravstvena ustanova - zavarovaneec.

V piranskem zdravstvenem domu so vrsto teh nejasnosti v tem prilagojevalnem letu že razjasnili. Tudi za to jim to leto naj ne bi pomenilo kakšne otežujoče hipoteke.

Izbira zdravnika - zadovoljstvo bolnika

Lani si je moral vsak občan prijaviti in izbrati svojega zdravnika. Nekteri se sprašujejo, kaj pa letos?

Direktor zdravstvenega doma dr. Matjaž Kranjc navaja, da po določenih pravilnikih lahko enkrat letno vsakdo zamenja lečečega zdravnika, ne da bi mu bilo treba povedati, zakaj se je tako odločil.

Izbira zdravnika ima seveda mnogo dobrih strani, pa tudi slabih pri tem ne manjka. Če se je, denimo, za enega zdravnika odločilo veliko občanov, bo potem gotovo pri njem treba dlje čakati. Ljudje pa največkrat navajajo, da niso zadovoljni z obiskom v ambulanti, ker morajo predolgo čakati. Institucija družinskega zdravnika pa ni nekaj, kar je mogoče zakoreniniti s pravilnikom. Tu je potrebno precej medosebnih stikov, da ljudje komu zaupajo tudi svoje najtežje, za zdravje odločilne zaplete. Zato bo šele prihodnost prav pokazala, kaj bo institucija družinskega zdravnika obrodila.

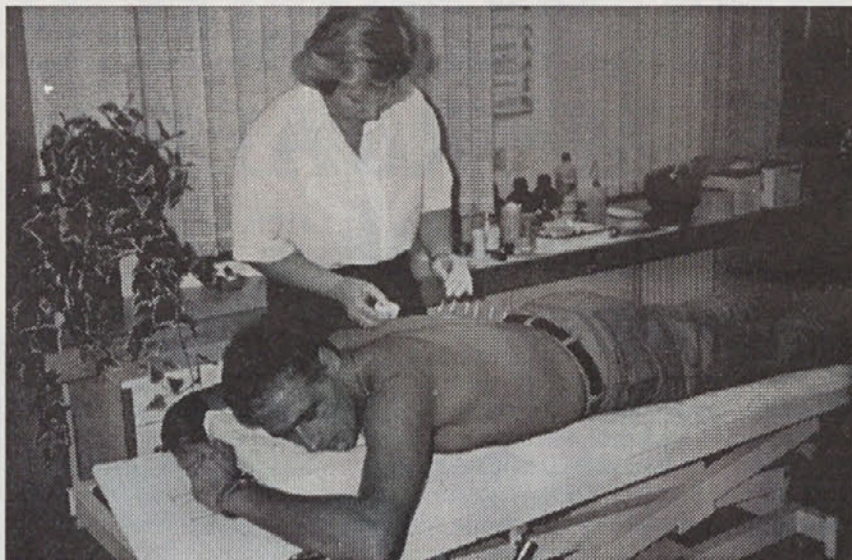
Zdravniki in vse zdravstveno osebje brez razlike menijo, da je njihovo delo gmotno, sila podcenjeno. To velja tudi za piranske zdravstvene delavce. Poprečni bruto osebni dohodek je znašal septembra v negospodarstvu 92.397 tolarjev. V zdravstvu je bil nižji, čeprav prevladujejo zaposleni z visokošolsko in tudi dolgoletno podiplomsko izobrazbo. Poprečna bruto plača zdravnika je znašala 93.600 tolarjev ali osnovna neto plača okoli 55.000 tolarjev. Bruto plača medicinske sestre z 20-letno službo je znašala 63.544 SIT. Od vsega dohodka od zdravstvenega zavarovanja porabi piranski zdravstveni dom okoli 80 % za plače. Ob nemajhnih režijskih stroških kaj malo ostane za sila potrebno dopolnjevanje naglo zastarele opreme. Nič čudnega da v takih gmotnih pogojih zdravniki ne vidijo druge možnosti, kot da s stavko dosežejo drugačno vrednotenje svojega dela.

V Piranu okrnjeno zdravstvo?

Zlasti med piranskimi krajanji so povzročile nemalo hude krvi govorice, da bodo iz piranskega zdravstvenega doma preselili nekatere dejavnosti v Lucijo, mesto pa bo s tem še nekaj izgubilo. Dr. Matjaž Kranjc pravi, da bodo otroško zdravstvo res v celoti preselili v Lucijo. Doslej je dve tretjini otrok iz cele občine za nujne ambulantne primere moralo v Piran, po tej reorganizaciji pa bo otroška ambulanta v celoti v Luciji. Šolska preventiva ostaja tako kot doslej na šolah, prav tako tudi zobozdravstvena dejavnost. V Piranu bo ostala celodnevna splošna ambulanta, dva zobozdravnika bosta delala tako kot doslej v Piranu, tam bo ostal del laboratorija in začasno tudi medicinska dela. Zdravstveni dom pa ne bo prav nič spremenil svoje dejavnosti, saj bi tam delovale tiste specialistične ambulante, za katere so tam pogoj in morda tudi nekatere dejavnosti zasebne prakse.

Načelo racionalnosti, pa tudi čim bolj kvalitetnega zdravstvenega varstva terjajo reorganizacijo, ki naj bo v korist višje zdravstveno-varstvene ravni celotnega prebivalstva piranske občine. K temu naj bi pripomoglo tudi obratovanje zasebnih ambulant. Za nekatere dejavnosti so občani prej pripravljeni odpreti svoje denarnice (na primer za zobozdravstvo, okulistika in še kaj) kot čakati mesece ali še dlje, da pridejo na vrsto.

Gustav Guzej

TRADICIJA IN SODOBNA ZNANOST

Zdravilišče, turizem in igre na srečo si v zgodovini Portoroža podajajo roke

Portoroške terme so v tekmovanju med zdraviliškimi kraji Slovenije, ki ga je razpisala turistična zveza, dosegla laskavo tretje mesto. Pohvalno oceno so si prislužile s svojo raznovrstno in kvalitetno termalno zdraviliško ponudbo. Pred njimi so na prvem mestu terme Čatež, na drugem pa zdravilišče Rogaška Slatina.

Večstoletne izkušnje zdravljenja z morskjo slanico, solinskim blatom in milim, z gorskim vonjavami pomešanim podnebjem, so ponovno opozorile, da se je Portorož vpisal v zgodovino kot zdraviliški kraj. Že v 13. stoletju so benediktinci samostana sv. Lovrenca sloveli po svoji veščini zdraviti reumatične in vodenične bolnike s koncentrirano slanico in morskim blatom. V zalivu "Porto de la rose" so prihajali iskati zdravje ljudje tudi od drugod. Ob tem se je začel razvijati svojevrsten turizem. O em priča podatek, da je v zaliv zahajal tudi v 17. stoletju beneški dož Francesco Maroscini. Zgodovinar je zapisal, da je bilo v zalivu leta 1689 veliko tekmovanje galej. Udeleženci so se ga številni gostje na čelu z beneškim dožem. V zaliv so ladje pripeljale razkošno spremstvo s korjeniki. Na peotah (barkah) je bilo večdnevno veseljačenje. Menda so priredili celo svojevrsten ognjemet.

Termalno zdravljenje je privabljal obiskovalce. Terme in turizem sta si podajala roke. Večstoletna tradicija

V zgodovinskih zapiskih o zadnjih stoletjih najdemo večkrat pohvalne opise zdravljenja reumatičnih in kožnih bolezni z blatom in slanico v portoroških termah. Škof Tomasini je med drugim napisal, da so v bližini Pirana solinska polja, ki razen bogatih žetev soli ponujajo učinkovita zdravilna sredstva - solinsko blato in slanico.

V zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja, ko so bili ti kraji pod Avstroogrsko, so se ljudje iz celinskega dela monarhije radi ustavljali v zalivu rož. Ko so leta 1890. organizirali družbo za zgraditev zdravilišča in kopališča, je Portorož uradno postal v krog zdraviliških krajev. Tri leta pozneje so odprli hotel Palace. Sestavni del so bile tudi terme z dodatnimi kopelmi.

Da takrat Portorož ni bil tako obroben turističen kraj, pričajo zgodovinski zapiski. Leta 1913. so našteali kar 7250 turistov, največ iz nekdanje Avstroogrske, pa tudi Italije, Rusije, Turčije in Egipta.

Ob zdravilišču še igralnice

Leto 1913. je še po nečem zanimivo za zgodovino Portoroža. Avstrijski pisatelj Josef Roth v romanu Radetzkyjeva koračnica opisuje, kako so v tedanjem portoroškem občinskem okrevališču v vili San Lorenzo organizirali "igre s kroglico na vrteči se plošči." Portorož je takrat stopil tudi v zgodovino igralništva. Sprva namenjen izključno oficirskemu hazardu so kmalu nadeli legalno in odprto obliko. Ustanovil so "Casino", ki je razen igre na srečo imel nalogo pospeševati družabna srečanja in s tem razvijati turizem v zdraviliškem kraju. Za te igre so sestavili statut, za katerega pravijo, da bi bil lahko še dandanes aktualen za povezovanje igralništva in turizma.

Leto zatem se je unela svetovna vojna. Portorož je takrat bil lazaret in okrevališče za avstro-ogrske vojake, predvsem s soške fronte. Ruleta se je sicer vrtela, vse življenje pa je bilo pod grozečo pezo vojnih dogodkov.

Po prvi svetovni vojni je bil Portorož odrinjen v senco razvijajočih se turističnih krajev in podobnih zdravilišč na drugi strani severnega Jadrana, od Riminija do Benetk in Gadeža. Nekdanji portoroški sloves sicer ni usahnil, je pa precej ovenel. Po drugi svetovni vojni pa se je spet začel počasi postavljati na noge. Zgodovinsko razpetje je bilo v sedemdesetih letih, ko je dobil sodobno podobo. Takrat je bilo še bolj očitno, da so se turtzem, zdraviliška dejavnost in igralništvo zraščali v sodobno vsebino turističnega kraja. Leta 1975. so dobile terme s sedežem v novem modernem urejenem zdraviliškem poslopju, status naravnega termalnega zdravilišča.

Za konec še vprašanje: kakaj ni sedež portoroških term blizu naravnemu viru zdravilne surovine - morskoga blata, v bližini sečoveljskih solin? Marsikdo se je ob tem zamislil. Iz tega se je že pred leti izoblikovala ideja, da bi v poletnem času organizirali objekt termalnega zdravilišča nekje blizu solin. Ta zamisel je za zdaj običajna ob različnih vprašanjih, ne nazadnje tudi glede lastninenja solin. Prav gotovo pa bo slejkoprej oživila in se od zamisli začela prelivati v resničnost.

Albin Mozorel

MEČ ZA PIRANSKI GORDIJSKI VOZEL

Na vprašanje "Kaj je najbolj pereča zadeva v Piranu" bi nedvomno velika večina meščanov odgovorila: prometni režim. Problem, ki se valja po skupščinskih klopek že več kot desetletje, pojav, ki že ob sami besedi mnogim dvigne krvni tlak, zadeva, okrog katere se je zvrstilo nič koliko razprav, togotnih besed, utemeljitev za in proti. Nastajale so različne variante. Nobena ni bila vsem po volji. Rezultat: Piran je v petek in svetek blokirano mesto.

Vseh, s piranskim prometom povezanih zapletov, ne morejo razumeti tisti, ki se le tu in tam pripeljejo ali sprehodijo po Tartinijevem trgu ali do obalne- ga sprehajališča. V vsej polnosti ga čutijo stalni prebivalci, ki jim že leta in leta piše ta tegoba kri. Malo drugače, z drugega zornega kota občutijo piranski prometni vozeli redni ali občasni obiskovalci Pirana: prosto parkirno mesto je včasih prav tako težko najti, kot iglo v kopici sena.

Pravici na ljubo je treba povedati, da je proniknilo in se spet izgubilo v po- za- bo veliko zamisli. Resnica je nedvomna: mestne ulice ostajajo ozke kot ta- krat, ko je bil osel ali dvoosni voziček edino prevozno sredstvo. Dokler je bilo v mestu le nekaj desetlin ali stotinja avtomobilov, ceste niso bile ozko grlo. Zdaj je najmanj enkrat več avtomobilov stalnih prebivalcev kot je v mestu vseh parkirnih prostorov. Če bi se ceste v Piranu vse brez razlike ne končava- le v slepi ulici, bi bila rešitev lažja. Tako pa... Res ni zamisli in volje? Poznate zakon: vse nemogoče je mogoče.

Med Pirančani je veliko različnih zamisli. Nekateri vidijo sebe v vlogi Alek- sandra Velikega in junaško mahajo okoli sebe z mečem. Vozel pa ostaja. Iz dneva v dan bolj zamotan in zadržan.

V pogovorih Pirančani razlagajo različne zamisli. Vsem je skupno, da Piran tako blokirano mesto, kot je zdaj, čaka usoda zastoja. In s tem nazadovanja.

Nekaj zanimivih pogledov:

"Nič narediti, promet sprostiti. Popoln nered bi pripeljal problem do absurda ali pa se sprevrgel v nasprotje, to je svojevrsten spontan red."

"Brez garažne hiše ne bo šlo. Ena dovolj velika bi morala biti v mestu. Gradi- tev je draga in parkiranje v njej bo precej zasoljeno. Pri sedanjem socialnem stanju prebivalcev si marsikdo takega stroška ne bo mogel privoščiti."

"Kdor se je odločil prebivati v Piranu, mora računati, da bo avto puščal pred mestom in obvezno vračunati čas za pešhojo do doma."

"Izvolite velik parkirni prostor pod hribom ob vstopu v mesto. Draga investi- cija, ki najmanj ogroža poseg v okolje."

"Tranzitna cesta skozi mesto s predorom proti Belemu križu bi terjala podrt- je nekaj hiš. Zamisel ima prednost. Ni pa poceni."

"Katerakoli občinska oblast se bo lotila ureditve prometnega režima, bo mo- rala imeti presneto trdo kožo. Nobena varianta, kar jih je bilo doslej na pre- tresu, ne zadovoljuje vseh. Zato bo letelo kamenje na vsako, pa čeprav še ta- ko dobronamerno reševanje. Tudi to je menda vzrok, da so se doslej vrstili načrti, uresničen pa ni bil nobeden."

"Denar je in ni največja ovira. Garaža za nekaj sto vozil zadeve ne rešuje, jo samo omili. Možnega prostora je sila malo. Vsaka gradnja bo zelo zahtevna in zato draga. Če pa bo investitor dobil pravico do zaračunavanja parkirnine, ki mu bo vračala porabljeni denar, tudi investitorja ne bo težko najti."

Kdaj torej deblokada Pirana? Če bo jutri, je že pozno. Bolje pozno kot nikoli. Besedo nikoli je treba prečrtati. Namesto nje je bolj realno: leto, dve, ne še tako kmalu!

Piero Bonin

Vemo kaj hočemo?

Lokalna samouprava daleč od tistih, ki jim je namenjena

Že več kot leto dni se na različnih ravneh lomijo kopja, kakšna naj bi bila v prihodnje lokalna samouprava. Izhorišče: bila naj bi bolj demo- kratična in bliže evropski predstavi o njej. Po meri evropske listine o lokalni samoupravi, sprejeti leta 1985 v Strassbourghu. Ključno de- mokratično načelo je pravica državljanov, da sodelujejo pri urejanju in upravljanju upravnih zadev na neposredni lokalni ravni.

Vse številne razprave, polemike in besedno zvončkanje imajo v prvi vrsti namen pokazati, da je dosedanji komunalni sistem neprimeren za vstop v evropski demokratični prostor. Čeprav so še pred nekaj leti na različnih evropskih posvetovanjih ne tako redko naglašali, da ima naš komunalni sistem kar precej kvalitet, ki jih ne bi smeli kar tako vreči čez ramo.

Če bi se ravnali po načelu, da nič ni tako dobrega, da ne bi moglo biti boljše, bi morali korakanje v svet bolj demokratične lokalne samou- prave sprejeti z vsemi fanfarami. Navzlic gomilam izrečenih besed, grmadam zasnutkov, utemeljevanj in dopolnilnih ali nasprotnih sta- lišč, ni še nič povsem jasno, kaj hočemo, razen, da vedno znova in znova govorimo, kako nekaj hočemo.

Če je lokalna samouprava pravica državljanov do sodelovanja pri urejanju lokalnih zadev, bi morala biti že zasnova sad razmišljanja čim več ljudi, ki bodo uresničevali svojo temeljno demokratično svo- boščino. Nekako razumljivo je, da koncepti o oblikovanju lokalne sa- mouprave nastajajo v glavah ljudi, ki se ukvarjajo s to zakonodajo na različnih ravneh. Nerazumljivo pa je, da je pripravljanje osnov te zakonodaje šlo bolj ali manj mimo neposrednih uresničevalcev državljsanske previe. V skupščinskih klopek, na različnih posveto- vanjih, v okrnjenih krogih, v občinskih vodstvih se pripravljajo in pre- pričujejo, kakšna naj bi bila lokalna samouprava. Državljeni pa so iz neposredne obravnave za zdaj izločeni. Le z referendumom naj bi od- ločali, kakšne naj bodo meje njihove prihodnje lokalne samouprav- ne enote. Vse ostalo je v rokah drugih.

Kaj naj zagotovi večjo demokratičnost lokalne samouprave? Mora bi- ti bolj racionalna, omogočati mora ne le formalno, temveč resnično sodelovanje državljanov pri opravljanju javnih lokalnih zadev. In če je to občina, ali bo takšna in tako organizirana, kot so si jo zamislili v skupščinskih odborih, v občinskih vodstvih in v okolju, kjer krojijo njeno zakonsko obleko?

V vseh dosedanjih razpravah ni bilo slišati odgovora na pogosto vprašanje: koliko denarja bo treba odšteti za prehod iz komunalne- ga v sistem lokalne samouprave. Pripravljamo zasnovo, ne vemo pa, koliko lahko in bomo morali za to plačati. Morda se tega res ne da podrobno izračunati. Približna ocena pa naj bi omogočila, da bi vede- li, ali je to za nas zmogljiva finančna operacija. Brez teh števil ni mogoče reči, da poznamo temeljne podatke, koliko to treba odriniti za prehod in potem tudi za učinkovito funkcioniranje nove lokalne samouprave.

Bogo Tomc

PRETESEN KULTURNI HRAM

Na Primorskem se je že izza pomladi naro- dov močno razvilo čitalništvo, oziroma bralna društva in čialnice, ki so bile prehodnice današnjih knjižnic.

Mnoge čitalnice so bile skupaj z knjigami uničene že med prvo svetovno vojno. Kar je ostalo, je uničil fašizem, le malo knjig je društvom in posameznikom uspelo skriti in tako rešiti pred fašističnimi plenilci in požigalci knjig in drugih kulturnih dobrin Slovencev. Slovenska inteligenca je bila iz- gnana ali pa z brutalnostjo utišana, slo- venski jezik prepovedan, slovenski živelj na Primorskem pahnjen v mračnjošavo po- podobno tistemu srednjeveškemu, ko je ink- vizicija s požigom knjig hotela zavreti pro- svetljenstvo.

Ta dejstva sama od sebe pojasnjujejo, od kod taka "lakota" po knjigah med Primor- ci. Potreba po slovenskih knjigah, se je po- kazala tudi s tem, da so po osvoboditvi in celo že med NOB začeli povsod po Primor- skem pospešeno ustanavljati knjižnice, ka-

tere so zaradi množičnega obiska kmalu postala pretesna. Tako se je zgodilo tudi z Matično knjižnico v Piranu in so jo že pred leti morali razširiti, a je kmalu postala spet premajhna.

Krivično bi bilo, če bi napisal, da oblasti doslej niso kazale razumevanja iz potrebe piranske knjižnice. saj že z omenjeno ra- zširitvijo in adaptacijo "zakrivile", da se je zanimanje za knjige zelo dvignilo. Takrat so uredili tudi bralna prostora, posebej za otroke in šolsko mladino, in posebej za odrasle. Napačno bi ravnali, če bi se sedaj zadovoljili z doseženim, ker je knjižnica za sedanje potrebe postala spet pretesna. Potrebno je razmišljati in pripraviti načrte za njeno razrešitev. Posebno pozornost bi morali nameniti čitalnim prostorom za otroke in šolsko mladino. Sedanja čitalni- ca niti približno ne zadostuje potrebam, saj zmore sprejeti le okrog dvajset bralcev naenkrat.

V zagati je tudi mestni arhiv, ki je sedaj v

nacionaliziranem samostanu minoritov, ki ga bo treba vrniti. Kaj če bi prazno stavbo bivše bolnišnice preuredili v mestni arhiv, kjer bi uredili tudi Mladinsko knjiž- nico s primernim bralnim prostorom in morda še kaj, sedanji mladinski oddelek na Matični knjižnici pa prepustili odras- lim. Seveda sem to napisal na pamet, brez strokovne obdelave, in je le ena od možnih rešitev.

Odveč bi bilo razpravljati, kakšna škoda bi bila, če bo med odraščajočo mladino upad- lo zanimanje za knjige in to samo zato, ker bi za potrebe kulture namenili premalo denarja, kot se to na žalost dogaja prav se- danj na državni ravni lastne države. Mar bi želeli, da bi sedanja doba prišla v zgodovi- no kot obdobje, ko so slovenski politiki po mačehovsko obravnavali kulturo svojega naroda.

Žarko Žbogar

Moderato Cantabile

Prodaja modnih oblačil
Tel. 06679-32106, 3138

Obiščite nas v naši trgovini v trgovski ulici BERNARDIN. Pripravili smo pestro ponudbo kakovostnih oblačil iz plemenitih materialov domače proizvodnje.

- pri gotovinskem plačilu 10 - odstotni popust
- prodaja na tri obroke s čeki
- * Nova kolekcija
- Tekstilne tovarne Mura LEONA
- tudi za močnejše postavice;
- * Lep izbor pletenin in jesensko - zimske garderobe: krila, jakne, bluže, dežni plaščil...;
- Odllični materiali: Cashmere, Angora, Canel haar.
- * Torbice "Marjeta Grošelj"

Srečno in uspešno Novo leto 1994!

Moderato Cantabile
66320 Portorož, Obala 4 c
Bernardin

La Comunità degli Italiani e Casa Tartini

SEMPRE APERTE ALLA COLLABORAZIONE

Iniziare un progetto editoriale volendo includere tutte le etnie viventi nel nostro territorio e senz'altro la maniera giusta. Dare spazio alla voce gruppo nazionale italiano e raccogliere interventi sia in italiano che in sloveno nello stesso giornale è raro esempio di convivenza, laddove oggi troppe volte si vorrebbero creare attriti, anche artificiosi, tra le etnie viventi nella nostra regione. L'importanza del dialogo e la reciproca conoscenza diventano ora, alla luce del non sempre glorioso passato, l'unica base su cui costruire il nostro futuro. La Comunità degli Italiani "Giuseppe Tartini" di Pirano, con la sua ubicazione in uno dei palazzi più prestigiosi di Pirano, diventa il migliore biglietto da visita per l'etnia italiana vivente nel Comune (e non solo) ponendosi come spazio multiculturale e multifunzionale destinato alle esigenze non solo degli italiani ma di tutto il territorio. Nell'anno in corso la Comunità degli Italiani ha offerto un ampio ventaglio di iniziative, dal culturale al sociale, toccando i campi più disparati dell'offerta culturale regionale. Dai concerti di musica classica, corali o jazz, alle serate letterarie con autori più o meno noti, alle iniziative sociali come i tornei di carte o la festa del vino. La Comunità degli Italiani si è sempre rivolta ad un pubblico non solo di connazionali. Palazzo Tartini quindi non è il ghetto degli italiani rimasti, ma uno spazio desti-

certi di musica classica, corali o jazz, alle serate letterarie con autori più o meno noti, alle iniziative sociali come i tornei di carte o la festa del vino. La Comunità degli Italiani si è sempre rivolta ad un pubblico non solo di connazionali. Palazzo Tartini quindi non è il ghetto degli italiani rimasti, ma uno spazio desti-

Comunità degli Italiani "Giuseppe Tartini" Pirano
Skupnost Italijanov "Giuseppe Tartini" Piran

Felice Anno Nuovo
Srečno novo leto

nato a tutta la municipalità pronto a recepire ed a ospitare le esigenze culturali di istituzioni e di singoli. La Comunità degli Italiani, invece, offre cultura anche al di fuori dei suoi spazi, fruendo di chiese, di teatri ed altre strutture accettando il confronto con l'offerta culturale regionale. E' d'uopo, pertanto, invitare tutti i cittadini a frequentare Palazzo Tartini. Vi renderete conto che quello che facciamo lo facciamo bene.

Stefano Lusa

NOČEJO OSTATI NA SUHEM

Sindikata pomorščakov Slovenije je izbral soupravljanje svojih članov v Plovbini družbi Genshipping Corporation, ki je registrirana v Liberiji.

Portorož (fk) - V Splošni plovbi Portorož, ki že vrsto let vesla v nemirnih vodah svetovne konkurence si je, kot kaže, največ pravic izboril Sindikat pomorščakov.

Na krmilu Sindikata pomorščakov Slovenije z okrog 600 člani, je njegov predsednik Vladimir Zevnik, ki je hkrati predstavnik pomorščakov v odboru direktorjev Plovbine družbe Genshipping Corporation. Družba je registrirana v Republiki Liberiji in je, kot pravijo, v 100-odstotni lasti Splošne plovbe.

Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju v 2. členu določa kako lahko uresničujejo sodelovanje pri upravljanju (ne glede na lastnino), ne omenja pa soupravljanja delavcev v podjetjih, ki so registrirana v tujini. Zato je toliko bolj pomembna dogovorna ureditev soupravljalških, zlasti ko gre za specifično dejavnost kot je Plovbina.

Zgodovina družbe Genshipping Corporation je sicer kratka, a dovolj zapletena in zanimiva. Ko so sredi leta 1991, zaradi takratnih političnih (in še kakšnih?) razmer v bišvi Jugoslaviji in Sloveniji, prinesli vse ladje Splošne plovbe v lastništvo družbe Genshipping Corporation, se je pojavilo vračanje osnovnih pravic delavcev pomorščakov-tj. pravice do samoupravljanja. Družbo Genshipping Corporation vodi sedaj odbor direktorjev, ki ga sestavljajo predsednik (hkrati direktor Splošne plovbe) in člani-delavci Splošne plovbe. Interese po-

morščakov zastopa v podjetju Genshipping Svet pomorščakov. Profesionalni predsednik je Del Giusto Bruno, kapitan dolge plovbe.

DEL GIUSTO BRUNO, predsednik Sveta pomorščakov: "To je vsekakor nova oblika delovanja. Nimam še jasnih poglobov, mislim pa, da bo delo zažvelo. Zastopal bom interese pomorščakov družbe Genshipping Corporation".

Delovanje sindikatov in članov sveta pomorščakov, v razmerah kakršnih je Splošna plovba, zagotovo ni lahka stvar. Visoki dolgi in hipoteke na ladje so vprašanja, h katerim se vedno znova račajo pri vseh možnih scenarijih bodočega delovanja in organiziranosti našega edinega slovenskega ladjarja. O lastninjenju in soupravljanju delavcev bodo še veliko govorili, zlasti če bo otvoritvena bilanca pokazala

minus.

Vladimir Zevnik pravi, da sindikat pomorščakov Slovenije deluje kot da bo Splošna plovba žive la še 100 let. Trudijo se, da bi izborili za svoje člane kar največ (sedaj prejemajo 90-odstotne plače), in se izogibajo nerazumnim potezam (npr. štrajk na ladjah), ki bi škodile, ali celo zrušile podjetje.

VLADIMIR ZEVIK, predsednik Sindikata pomorščakov Slovenije: "Delovanje sindikata v pogojih poslovanja na tujih tržiščih je zelo težko uskladiti z našimi pravnimi normami".

Potrošnik in njegove pravice

Zveza potrošnikov Slovenije je ob finančni pomoči Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, izdala praktični priročnik Potrošnik in pogodbe v katerem ponuja napotke kako naj se prebijemo skozi pravne labirinte vsakdanjega življenja.

Na Ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj pripravljajo tudi nov evropsko usmerjen zakon o varstvu potrošnikov, ki bo postavil temelje učinkovitemu varstvu potrošnikov v Sloveniji. Seveda, kot so zapisali v uvodniku priročnika, se na tem področju ne bo veliko spremenilo, če se ne bomo spremenili potrošniki. Pravice lahko uveljavljamo, če jih poznamo. Prav v tem je smisel izdaje priročnika in zakona, ki bo dodatno uredil pravna razmerja med potrošniki in ponudniki blaga ter storitev.

Vsakodnevno vstopamo v veliko število pravnih razmerij, od katerih je večina pogodbene narave. Pogostokrat se tudi sami ne zavedamo, da smo sklenili pogodbo..., ko se na primer peljemo z avtobusom, poslujemo z banko, kupujemo potrebščine, sprejemamo na stanovanje spretnega, včasih celo vsiljivega prodajalca, zastopnika. Ponudniki si dnevno izmišljajo nove in nove prodajne metode, da bi pri potrošniku vzbudili potrebo po nakupu. Problem nastopi seveda takrat, če s stvarjo, ki smo jo kupili, ni vse v redu. Začne se neenak boj s partnerjem, ki je običajno ekonomsko močnejši, bolj izkušen, pravno podkovan. Mnogi lahko to spretno izkoristijo, potrošnik pa ostane sam v temi nevednosti.

Priročnik na 84 straneh nazorno opisuje različna stanja, zlasti pa osnovne pojme o pogodbi, prodaji na obroke, na čake, pogodbi o delu, o potovanju, najemni pogodbi in druga vprašanja o katerih bi morali potrošniki več vedeti, ko stopamo v pogodbena razmerja.

KOGA BO ODSLEJ GOSTIL HOTEL ISTRA

Aprila 1978 leta je Hotel ISTRA v Portorožu "dobil" nove stanovalce - delavce, takrat TOZD BLAGOVNI PROMET delovne organizacije DROGA Portorož. In najpozneje do februarja 1994 bodo delavci, danes DROGE d.o.o. živilska industrija Portorož, hotel ISTRO zapustili.

Za ta korak so se v DROGI odločili v prid racionalizaciji stroškov. V tem našem, živilskem velikanu, je danes zaposlenih 692 delavcev, takrat - daljnega leta 1978 - jih je bilo v DROGI 2400 delavcev.

Delovnih prostorov - kar je značilno za našo družbo - je dovolj. Razmere narekujejo iskanje notranjih rezerv v prid zmanjševanju poslovnih stroškov. Kljub temu je razveseljivo, da se delavci DROGE - gre za računovodske delavce vključno z informatiko, kdrousko-spolne službe ter del prodaje/trženje - s selitvijo ne gredo na slabše delovne pogoje.

Delavci s področja informatike se selijo v Izolo (večidel tudi v Izoli živijo) in sicer v Profitni center ARGO (mimogrede profitni center je

nov naziv za gospodarsko enoto, to je bivši obrat in še prej TOZD itd.), medtem ko se ostali selijo v Seč, tja, kjer je že domala tri deset let jedro DROGE, profitni center ZAČIMBA. Uprava DROGE, to je poslovodstvo, trženje in finance ostajajo na Obali 27.

Koga bo odslej gostil hotel ISTRA? Nekateri menijo, da bodo PALACE hoteli v Istro naselili stanovalce z znane vile VIRGINIE. To bi za stanovalce Virginie sicer pomenilo izpod dežja pod kap, a vendarle. Kakopak nas je zanimalo, če bo tako, kaj potlej z vilo Virginio? In povprašali smo o teh namerah hotele PALACE g. direktorja, Danila Daneua. Ljubeznivo nam je odgovoril, da v tem hipu še vedno nima odgovora DROGE glede terminalov selitve iz Istre. Sicer pa je res, da nameravajo v Istro naseliti delavce Hotelov PALACE. To je začasno rešitev. Vilo Virginio bodo adaptirali! Za Portorožane, ki skrbijo za lepo urejeno mesto, in za turiste, ki nas obiskujejo, so to gotovo lepi načrti. In kdor načrtuje pametne rešitve, prejkone uspe, kar želimo HOTELOM PALACE. In nam vsem.

Dragica Mekis

SREČANJE Z ZNANIMI

Piranska naivna slikarka uvrščena v umetniško enciklopedijo

Ne tako redki obiskovalci Pirana odnesejo s seboj kot spomin od nas sliko piranske naivne slikarke Grete Pečnik. Njene storitve krasijo stene nemajhnega števila muzejev in zasebnih oboževalcev naivne umetnosti.

Domovanje v piranski Verdijevi ulici 4 je svojevrstna galerija. Posebno poleti se v njej vrstijo obiskovalci. Slike naše naivne slikarke so uvrstile na mnogo razstave v raznih deželah. Njeno ime pa so uvrstili tudi v umetniško enciklopedijo "Who's Who in International Art". Znani italijanski tenorist Luciano Pavarotti ima v kolekciji del različnih slikarjev tudi nekaj platen Grete Pečnik.

Vsa leta, kar se Greta Pečnik bavi s slikarstvom, je njen atelje pravzaprav njena kuhinja. Bolje rečeno, v ateljeju ima tudi kuhinjo. Tu nastajajo njene slike, po cele dneve pa se ne more ločiti od čopiča.

Filmski spomini našega mesta

Kar nekaj desetletij je bil Piran slovensko filmsko mesto. Prirodne lepote, zgodovinske znamenitosti in prijazni ljudje so privabili v atelje Triglav filma precej snemalcev filmskih zgodb.

"Zlata doba Pirana kot filmskega mesta" se je končala pred slabimi desetimi leti. Splošna kriza filmske umetnosti je vplivala, da je bilo v Piranu in njegovi okolici vse redkeje videti snemalne ekipe z različnih koncev sveta.

Na filmskih snemanjih so sodelovali tudi številni Pirančani. Predvsem seveda kot statisti in udeleženci v množičnih scenah. Zlasti nekaterim upokojevcem je to pomenilo dodaten zaslužek. Prijetno pa jim je bilo tudi pri srcu, ko so se potem videli na filmskem platnu. Teh časov se z nostalgijo spominjajo v Piranu še zdaj.

V razcvetu piranskega filmskega obdobja so organizirali celo društvo filmskih statistik. Predsednica je bila Marija Jereb, znana kot "filmska mama". Sodelovala je v različnih filmih ne le ko statistka, temveč tudi v manjših govornih vlogah.

Na to obdobje je ohranjen tudi spomin na znane filmske strokovnjake, kot so Mattson, Mastroianni, James Coburn, Amadeo Nazzari, James Masson in drugi. V domači in tudi tuji strokovni literaturi so neredko pisali o deležu piranskih statistik pri snemanju filmov. Na vse to je ostal le nostalgичen spomin na "zlata leta" Pirana kot filmskega mesta.

Doajen portoroških čolnarjev

Posebnost obmorskih turističnih krajev so čolnarji, ki z manjšimi ladjicami prevažajo turiste na krajših razdaljah. V vrsti portoroških čolnarjev je med najvidnejšimi gotovo Rudi Romanello, saj zanj pravijo, da je doajen čolnarjev. Več kot petdeset let prevaža turiste po portoroškem zalivu, pa tudi dlje proti Kopru. Kot redkokdo pozna številne podrobnosti teh krajev. Turisti, ki se vozijo z njim, dobijo od tega svojevrstnega Cicerona veliko zanimivih podatkov.

Kadar ni na barki, Rudi Romanello opravlja številne stvari na posestvu nad Lucijo. Prideluje vino in olive, saj je znan tudi po večkrat nagrajenem pridelku svojega vinograda.

Velik del svojega življenja je preživel na morju in ob morju, svojevrstna turistična dejavnost pa mu je tako prirasla k srcu, da ji ostaja zvest tudi v letih svoje življenjske jeseni.

M.J.

NEPRECENLJIVO BOGASTVO

Šege in običaji govorijo o življenju, pa tudi o tradiciji in kulturi posameznikov, skupin in narodov. Živijo iz roda v rod. Nekateri utonejo v pozabo. Tudi v našem delu Istre živijo številni običaji. Zapišimo jih, da ne bi tega svojevrstnega pomnika preteklosti prerasla pozaba in čas.

Novoletno "pobiranje dobre roke"

V nekaterih vaseh Šavrinije v Slovenski Istri je še živ marsikateri običaj, tako tudi novoletni "pobiranje dobre roke". To je običaj, ko otroci in mladina obiščejo vsako hišo in vaščanom zaželijo srečno in zdravo novo leto.

Hišni gospodar in gospodinja sta ob tej priliki otroke povprašala, kako je doma s starši, če sta zdrava nono in nona, kakšna je bila zadnja letina, koliko repov je v hlevu, kako so "hitale" oljke in koliko "toltrov" vina ... sploh čigav je otrok - tako so se v vasi vsi poznali. Med tem ali po "zasliševanju" pa je gospodinja obdarovala vse otroke. Nekoč so bili darovi skromni, izključno domači priboljški: orehi, mandeljni, lešniki, jabolka, suhe fige, zimske hruške, nešplje, danes pa tudi pomaranče, čokolada, bomboni, mandolata (turški med), piškoti, seveda kupljene dobrote. V cule (iz naglavne rute, robca, prtiča) nabrane dobrote so z veseljem doma pregledali in jih spoštljivo zaužili. Vendar je bila navada pojesti vse do 17. januarja, ko je god sv. Antona, saj obstaja reklo: Sv. Anton sprazni kason - kanton.

Ker je bilo v vaseh veliko otrok, so hodili v gručah, danes pa se združijo vsi iz vasi. Ponekod hodijo samo še k sosedom in sorodnikom.

Otroci obiskujejo hiše na novo leto zjutraj, "mladatina", fantje in dekleta, zvečer, ponekod tudi na praznik Treh kraljev.

Tudi mladi dobijo kaj za pod zob in tudi nazdravijo z domačimi.

Starejši jih hudomušno dražijo: "Kaj dobro roko, morože, morože je treba piskati!"

Običaj sestavljajo: pozdrav, voščilo, prošnja, tudi v obliki zapete pesmi, ter zahvala.

- **Dobro jutro! oča, mati.** (Nasmejani, polni sreče in pričakovanja vstopijo.)

- **Srečno novo leto!** (Vsak stisne roko domačim, danes tudi poljub na lica.)

- **Smo pršle pu dobro roko.** (Prosijo, ali gospodinja čaka na pesem.)

Zdaj pa boste pobrskale en kaj dobrega nam dale.

Vsem je znana dobra roka da napraveste za otroka!

Vsem je znana dobra roka, tu je sreča za otroka.

Zdaj pa zbogom, gremo preč.

Buh daj hlete sreče več.

(Gospodinja iz koša razdeli dobrote v cule.)

- **Buh daj hlete več!** (Glasno in v zboru odgovorijo odpravljajoči se iz hiše.)

Že po "škali dol z baladura" otroci ocenijo radodarnost. In včasih če je po njihovi presoji bila gospodinja skopuška - "šišnjena", so zarobantili: **"Da be blo vaše gonjišče drugo leto smetšče!"**

Rožana Koštlaj

OPTIMALNI RAZVOJ - SREČA VSAKEGA

ZDRAVJE DRUŽBE JE PRAV TOLIKO ODVISNO OD NEODVISNOSTI POSAMEZNIKOV, KI JO SESTAVLJAJO, KOT OD NJIHOVE TESNE DRUŽBENE POVEZANOSTI.

Albert Einsein, 1955

In zdravje je tudi sreča. Prav o njej pa te dni še posebno razmišljamo, jo želimo sebi, privoščimo drugim. Tudi na naši šoli - OSNOVNI ŠOLI CIRILA KOSMAČA PIRAN.

Ob prehodu v novo koledarsko leto se oziramo za pomembnimi dogodki in dosežki iztekajočega se leta. Nesporno je, da bosta v kroniki naše šole za leto 1993 neizbrisna dva, ki zelo pomembno opredeljujeta njen nadaljnji razvoj. To sta: sprejem v Unescov ASP program (Unesco Associated Schools Project for promoting international education) in izgradnja šole v Zelenem gaju. Oboje odpira za nas možnost postopnega preoblikovanja v sodobno, svetu odprto šolo, ki bo znala zaživeti v pogojih zahtevne multikulture družbe. Optimalni razvoj in sreča vsakega in vseh otrok bosta tu spoznana kot neobhodna nujnost.

S predstavniki iz Unesca smo se prvič srečali povsem slučajno. Visoki odposlanec Jan Martenson - namestnik generalnega sekretarja Združenih narodov in direktor Centra za človekove pravice je prišel s svojo delegacijo k nam v času intenzivnih priprav na začetek delovanja begunske šole. Razprave so imele tedaj predvsem pedagoško-psihološko-sociološko težo. In prav to nas je začelo zbliževati. Začeli smo razmišljati o reševanju problemov, ki smo jih oboji začutili kot pomembne. Do danes pa je med nami že razvit spodbuden prijateljski odnos. Postali smo 2960. šola Unescovega ASP programa in naša država 116. članica te velike svetovne družine. V informativju Looking at the ASP so zapisali: "The Ciril Kosmač Elementary School in Piran joined the ASP and it is expected that it will become a national resource centre for intercultural learning. Slovenia has become the 116th country to be a member of the network".

Pri tem nam je v močno oporo generalna sekretarka Nacionalne komisije za Unesco, gospa Zofija Klemen - Krek.

Delujemo v dveh projektih. V projektu North/South Dialogue and Support Programme (NSP) so nam v Parizu za začetek določili dve sestrski šoli - na Norveškem v Drammenu in v Italiji v Agiri (Enna). Začeli smo se dogovarjati za skupne projektne naloge. Skupaj bomo reševali probleme in si med seboj pomagali. Z nami sodeluje seveda tudi begunska šola. Drugi projekt SHARE (Scheme of Humanitarian Assistance for Refugee Education) pa je bil specifičen. Tu Unesco zanima, ali lahko svet, sicer prepoln vojn, pripomore tudi k ohranjanju intelektualno - kulturnih sokov naroda, ki mu grozi najhujše in se je zato začasno zatekel v drugo državo. Prav mladi bi naj svoj narod potegnili k ponovnemu napredku, ko bo čas vojn mimo. Seveda, če bodo na to pripravljeni in če bodo želeli. Ravnateljica naše begunske šole prof. Mensura Novo in njena prihologinja, prof. Sanda Jurin ugotavljata, da si njuni učenci srčno želijo nazaj domov. Na nas pa je, koliko jim lahko pomagamo, da bodo na tisti čas kar najbolje pripravljeni.

Vsi se veselimo tudi rojevanja centralne šolske stavbe. Še malo, pa bomo vsi učitelji in učenci z vsemi ključnimi dejavnostmi lahko zaživeli pod isto streho. To pomeni za nas veliko srečo, ki smo si jo že dolgo želeli. Veselimo se tudi ureditve okolice šole. Tu so še posebno pomembne rekreativne površine in bodoči mestni park - pljuča Pirana. Majhno strnjeno naselje, kot je naše mesto, to zares potrebuje. Odkar smo postali 2960. člen velike verige, ki oklepa naš planet, še bolj čutimo, da moramo zaželeli več sreče tudi njemu. Skrijmo ga kdaj med bolj skrbne dlani, saj je tudi on ogrožen in veliko manjši, kot smo še nedavno razmišljali!

Srečno, srečno, srečno tebi naš planet in vsem nam, ki nam omogoča življenje! Poteza za kvalitetnejše in srečnejše življenje pa je seveda na naši strani - na nas LJUDEH.

Ravnateljica
Alenka Aškerc Mikeln

RAZMIŠLJANJE OB DNEVU ČLOVEKOVIH PRAVIC

Letos smo na naši šoli začeli uvajati v pouk drobce mirovne vzgoje. Uvod vanjo je bil 10. decembra - dan človekovih pravic.

Vsi razredniki smo v petek prvo šolsko uro predstavili Deklaracijo o človekovih pravicah s poudarkom na pravicah otrok.

Ko sem brala posamezne člene, smo se zavedali vsi, učenci in jaz, da so te pravice lepo zapisane, a pogosto kršene.

Najhuje je seveda na področjih, kjer divja vojna, vendar se tudi v našem mirnem življenju dogajajo krivice, ki otrokom in odraslim grenijo življenje.

Vseposvobod naletimo na agresijo: doma, v šoli ali na poti.

"Otrok ima pravico do ljubezni, zdrave prehrane, toplega doma, do brezplačnega šolanja..."

Mnogi naši otroci pa prihajajo v šolo s skrito bolečino zaradi grobega ravnanja v neurejenih domovih. Otroci so prevečkrat žrtve socialne stiske, živčne prenapetosti staršev in odraslih, primitivizma, alkoholizma in v zadnjem času še droge.

V stiski odgovarjajo tudi sami z agresijo. Na vprašanje, kje čutijo, da so kršene njihove pravice, so mnogi srečni, ker tega ne čutijo, nekateri pa so prizadeti na različne načine.

Izjave, ki so jih zapisali anonimno učenci od dvanajstega do štirinajstega leta, pravijo:

Vesela sem, ko slišim, kakšne pravice imamo. Na žalost pa vem, da se mnogokrat ne upoštevajo.

Kršitve vidim že na naši šoli pa tudi v kraju, kjer živim. Najbolj žalostno je, da se jim nihče ne postavi po robu. O človekovih pravicah se veliko govori, nastajajo vedno novi zakoni, žal le na papirju.

Deklica, 14 let

Moje pravice so kršene v šoli, ker me nekaj sošolcev neprestano tepe, žali in izziva.

Deček, 13 let

Zelo me moti, ker ne morem v miru poslušati razlage ali se med odmorom brez skrbi sprehoditi po razredu, ne da bi se kdo zaletel vame ali me spotaknil.

Deklica, 13 let

Ljudje preklinjajo, tepejo, žalijo...

Deklica, 13 let

Nihče nima pravice pokati petard pred menoj in tudi kaditi ne.

Deklica, 13 let

Moje pravice so kršene poleti, ko zaradi hrupa v Korner baru ne morem spati.

Deklica, 12 let

Moje pravice so kršene na ulici, ko nam živčne ženske prepovedujejo igrati se.

Deček, 13 let

V šoli je vse več nasilja.

Deček, 12 let

Rada bi bila ptica, da bi poletela tja, kjer ni nasilja.

Deklica, 12 let

Rada bi bila tak film, da bi ganila vse krivce za vojne. Potovala bi po svetu in kazala ljudem grozote, ki se dogajajo. Morda bi ganila ljudi, da bi prenehala s hudim.

Deklica, 12 let

10. decembra je bil dan človekovih pravic. Te dni po vsem svetu posvečajo pozornost strpnosti do človeka, posebno do tujcev.

December je tudi mesec dobrih želja. Te preplavijo svet: od srca do srca. Prelepa navada! Brez božičnih in novoletnih čestitk bi bil čar praznovanja okrnjen.

Lepo bi bilo, da bi nas želje, ki si jih izrekamo, omehčale v odnosu do soljudi. Najbrž se ne zavedamo, da najbolj pogrešamo tisto, kar je čisto zastoj: malo prijaznosti in topline. Ali smo mar pozabili, da ju imamo?

Pa srečno!

Učiteljica slovenskega jezika
IVICA ELLER

minicoop

Trgovina z mešanim blagom

Minicoop Trgovina z mešanim blagom
BERNARDIN Tel.: 066 75-764

DOBRODOŠLI V NAŠI TRGOVINI MINICOOP!

Leto je komaj na začetku svoje poti, mi pa smo si že zastavili zahtevne naloge kako čim bolj zadovoljiti potrebam potrošnikov. Živila in drugi artikli za vsakdanjo rabo.

* NAJNIŽJE CENE NA OBALI
* PESTRA PONUDBA

Odprto: ob delavnikih od 7.00 - 20.00
ob nedeljah in praznikih od 8.00 - do 13.00

Med nami: delujejo in ustvarjajo

Morska biološka postaja Inštituta za biologijo Univerze v Ljubljani

V primerjavi z nekaterimi drugimi severnojadranskimi morskimi raziskovalnimi inštituti, ki so že praznovali stoletnico, npr. rovinjski ali pa tržaški, je Morska biološka postaja mlada ustanova. Osnovana je bila l. 1969 kot enota Inštituta za biologijo Univerze v Ljubljani. Vendar ni bila prva slovenska ustanova, ki se je ukvarjala z raziskavami morja: l. 1964 je bil ustanovljen Zavod za raziskovanje morja s sedežem v Portorožu. Žal je zašel v finančno in kadrovske težave in je l. 1967 prenehal delovati. Ljubljanski Inštitut za biologijo je iz zavodove stečajne mase kupil stavbo v Portorožu in nekaj raziskovalne opreme ter l. 1969 ustanovil Morsko biološko postajo (MBP). L. 1980 se je MBP preselila v adaptirano stavbo v Piran, Fornače 41, kjer so bili poleg laboratorijev urejeni knjižnica, večja predavnicna ter najnujnejši prostori za bivanje 20 študentov. MBP sedaj deluje kot dislocirana enota Inštituta za biologijo Univerze in ima upravo v Ljubljani.

Na postaji trenutno dela 20 ljudi med njimi je 12 raziskovalcev: šest z doktoratom (**dr. Jadran Faganeli, dr. Vlado Malačič, dr. Alenka Malej, dr. Valentina Turk, dr. Borut Vrišer, dr. Aleksander Vukovič**) trije z magistriranjem (**mag. Oliver Bajt, mag. Lovrenc Lipej, mag. Patricija Mozetič**) in trije z diplomom (**Branko Čermelj, Nives Kovac, Radovan Planinc**). Prevladujejo biologi, šest nas je, štirje so kemiki ter po en fizik in geolog. Tehnično službo vodi Janez Forte, ladjevodja in hišnik pa je Franc Kravos. Na MBP so zaposleni še: knjižničar (Vladimir Bernetič), tajnica (Tatjana Ferko), dve kemijski tehničarki (Mira Avčin, Silva Maslo), pomožna laborantka (Alma Hvala) in čistilka (Janja Fišer).

(Pred kratkim je doktoriral s področja fizike Vlada Malačič. Novemu doktorju znanosti priskrbeno čestitamo!)

Dejavnosti MBP lahko v grobem razdelimo v štiri skupine: temeljne raziskave, katerih cilj je prispevati nova spoznanja o obalnih morjih v svetovno zakladnico znanja (uspešnost se ocenjuje s številom publikacij v priznanih mednarodnih znanstvenih revijah), monitoring - stalno spremljanje kvalitete morja, namen te dejavnosti je spremljanje ekoloških razmer v Tržaškem zalivu glede na vplive človekove dejavnosti, aplikativne raziskave tj. specifične raziskave za posamezne naročnike ter izobraževalna dejavnost s katero skušamo raziskovalci MBP posredovati svoje znanje domačin in tujim študentom, dijakom in učencem, njihovim profesorjem pa tudi širši javnosti.

V okviru temeljnih raziskav, ki jih financira Ministrstvo za znanost in tehnologijo, na MBP trenutno tečejo štirje projekti. Po številu publikacij sodi MBP med uspešnejše raziskovalne skupine v Sloveniji: v zadnjih petih letih smo v znanstveni periodiki objavili preko 60 prispevkov od tega okoli 30 v revijah, ki jih citira SCI (Science Citation Index), v zbornikih mednarodnih konferenc je bilo natisnjenih več kot 30 naših prispevkov, na mednarodnih konferencah pa smo imeli tudi 8 vabljenih predavanj; precej prispevkov so raziskovalci MBP objavili tudi v poljudnoznanstveni periodiki. Pri temeljnem raziskovalnem delu nam zelo pomagajo številni mednarodni stiki s sorodnimi ustanovami v svetu: Veliki Britaniji, Švedski, Franciji, ZDA, Izraelu, Avstraliji, če omenim samo večletne stike. Ne smem seveda mimo zares dobrega sodelovanja z našimi sosedi Hrvaško, Italijo, Avstrijo, ki poteka predvsem v okviru programa Observatorija severnega Jadrana.

MBP je vključena v delo različnih mednarodnih inštitucij predvsem agencij Združenih narodov (UNEP-program ZN za okolje, IAEA-mednarodna agencija za atomsko energijo, IOC-Mednarodna oceanografska komisija UNESCO...). Tudi po naši zaslugi je bila R Slovenija na 8. zasedanju držav podpisnic Konvencije o varovanju Sredozemskega morja pred onesnaženjem v Turčiji oktobra letos sprejeta kot polnopravna članica: program poteka pod okriljem Programa za okolje Združenih narodov (UNEP). Morska biološka postaja je tudi vključena v evropsko mrežo morskih raziskovalnih postaj MARS (European Marine Research Station). @e v preteklosti je v okviru sodelovanja SFRJ z Evropsko skupnostjo njihov direktorat za znanost in razvoj sofinanciral naš raziskovalni program; z večjim vključevanjem Slovenije v evropske integracijske tokove pa se nam odpirajo nove možnosti tudi v okviru raziskovanja in varovanja okolja.

Alenka Malej

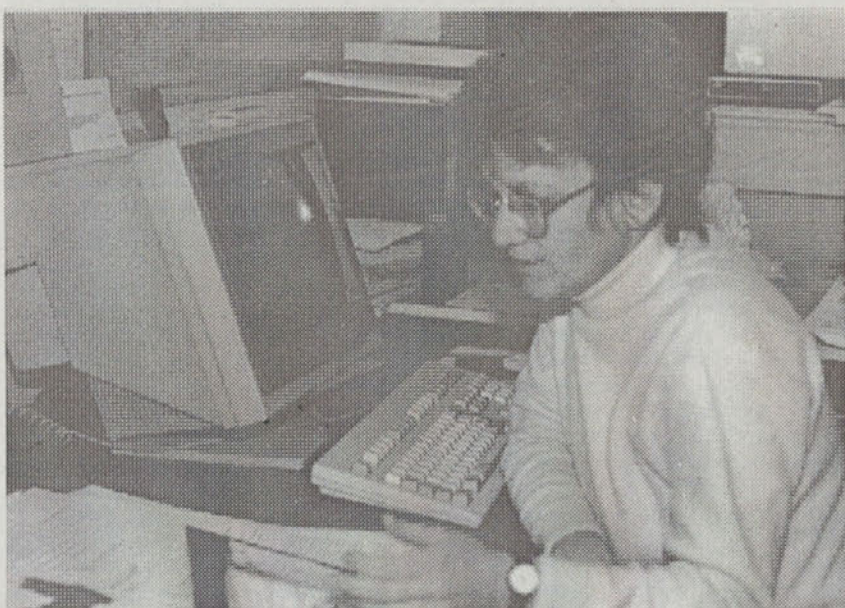
Portoroški "Kaštel" spet buri duhove

Že na pragu glavne sezone je "Kaštel" dobil novo podobo. V glavnem je požel dobre ocene: okoli 1200 kv. metrov velik prostor je dobil dokaj zanimivo, domiselno izoblikovano obliko. Tudi vsebinsko je bil malo drugačen. Čeprav še vedno pretežno sejmarski, le da na oblikovno nekoliko višji ravni. Poslovnih interesov sicer ni bilo dovolj in je nekaj prostorov ob večerih kar zevalo od praznine.

Za preureditev prostora je najemnik "Intour" iz Kopra menda nvestiral okoli 650.000 mark. Marsikdo se je ob tem podatku vprašal, ali zaradi tako velike vsote denarja ne bi kazalo prostor Kaštela bolje izkoristiti izvensezonske mesece? Tudi zavoljo tega, ker od oktobra pa tja do aprila bi Portorož potreboval parmanentno turistično poslovno privlačnost.

V portoroških poslovnih in turističnih krogih v zadnjem času pretresajo bolj okvir kot podrobno izdelan načrt, kako bi izvensezonske mesece izkoristili Kaštel. Podjetje "Intour" je menda pripravljeno stranske stene dodatno obdati s plastičnimi prevlekami, da bi dobili tako provizorno zaprt prostor. V njem naj bi organizirali različne prodajne sejme (cvetlice, živali, smučarska oprema, predstavitev zanimivih zadev, kot so avtomobili, vino, različni proizvodni programi, ves december bi se lahko tu vrstile različne božične in prednovoletne prireditve, v pustnem času maskarade in podobno).

Zanimiva zamisel je deležna podpore, pa tudi odklonitve. Ena pglavitnih je neurejen najemniški status podjetja "Intour". Samo to ne bi smela biti ovira da izvensezonska podoba turističnega Portoroža ne bi poskusila tudi na ta način spreminjati.

Lucijani vsi po vrsti trdijo:

ŠPORTNA DVORANA JE KOT "ŠUS!"

LUCIJA,...

Eno najmlajših mest na Slovenskem, Lucija, ki se širi v hrib in dalj, je bogatejša za zgradbo, ki je v mnogočem spremenila utrip naselja. Dolgo pričakovana in z nemajhnimi težavami "opremljena" dogradnja je mestu v nastajanju, ki si je zelo pridobilo 7.500 prebivalcev, ponudila možnost za prenekatero porabo časa. V njej gostujejo učenci s šolskim in izvenšolskim programom, vrstijo se športne, družabna in siceršnja srečanja in že prhaža do dni, ko je dvorana zasidena do poznih večernih ur.

Dvorana je kot ena prvih servisnih vozlišč mesta nedvomna pridobitev, kar lahko potrdi tudi bežna anketa med nekaterimi prebivalci:

- **Silvana Nižetič** z Limnjanske ceste: končno smo dobili dvorano, ki je velika pridobitev za kraj in športnike, pa tudi mladina je dobila, kar je potrebovala;

- **Vida Flego**, športna zveza Piran: dvorana pomeni ogromno, se pa zaradi gneče v njej že kaže potreba po novi. Kljubi pogrešajo v njej klubski prostor, kjer bi se zadrževali, drugače pa moram reči, da je bil za dvorano skrajni čas;

- **Magda Kos**, Ukmarjeva ulica: Dvorana je dobra pridobitev za našo občino n Lucijo, da se telovadnica ne bo porabljala za druge namene in bo bolj namenjena lucijski mladini;

- **Andrej Žnidarčič**, Obala: dvorana je pozitivna stvar, dobro je, da se ima mladina kam dati;

- **Nadja Knepe**, Čokova ulica: Mislim, da je telovadnica zelo lepa in funkcionalna in je bil skrajni čas, da smo jo pridobili. Velika škoda pa je, da v telovadnici verjetno ne bo mogoče igrati mednarodnih tekem zaradi pndzpkroj stebrov na sredini igrišča, ki ovirajo pregledanost z zapisnikarske mize. Ta bi namreč morala biti postavljena točno na sredinsko črto igrišča;

- **Breda Kranjc**, Liminjanska ulica: Dvorana je v redu, lahko pa bi bili notri kakšni plesi in tudi kakšen koncert;

- **Franc Bergant**, Ukmarjeva ulica: Večnamenska dvorana je velika pridobitev za šport v občini Piran, še zlasti za kakovostni razvoj rokometu.

Potrebno pa je zagotoviti dostopnejšo obliko uporabe (ne po tržnih cenah) čimširšemu krogu mladine. Vsekakor je treba urediti še zunanje površine;

- **Leon Grošelj**, upravitelj dvorane: Moram reči, da je od 23. oktobra, ko smo odprli dvorano z rokometniškim drečanjem državne lige med našimi dekleti in Ptujem (zmagali smo!), v njej stalna gneča. Imeli smo tudi ligo v malem nogometu, v dvorani so se že pripravljali košarkarji Slovana. Zdaj bo malo predaha okrog Novega leta in po njem, potem pa bo spet vse zasedeno.

Športna dvorana v Luciji (največja ob slovenskem morju), kamor se lahko ob različnih priložnostih "stisne tudi do 1.500 gledalcev, je nedvomni zadetek za celotno občino in mesto samo. Ko bodo uredili še zunanja igrišča, ko bodo napolnili zdaj prazne lokale (prazne dne 14. decembra) in ko bodo na del Liminjanske ceste položili še eno plast boljšega asfalta, bo postala eno od zbiralšč mladine in krajanov. Možnosti njene uporabe so namreč s plesi, koncerti, telovadbo, športom, kulturnimi in dogodki iz drugih dejavnosti večpomenske. Pridobitev je za mesto in občino takšna, da ne bi smeli stroški delovanja kdaj kasneje utišati živžav v njej.

Zoran Debenjak

Veliko sreče in uspehov v letu 1994
Vam želi kolektiv Hotelov Riviera Portorož

ŠPORTNI UTRIP V OBČINI PIRAN

Piranski šport je na razpotju. Nadaljevati s sivino povprečnosti, ali se reorganizirati in začeti drugače? Zakaj drugače? V občini, bolj ali manj uspešno, deluje kar 27 športnih klubov in društev. Iz razpoložljivih podatkov je moč razbrati, da je najmanj četrtina prebivalcev - občanov športno aktivnih, kar ni zanemarljivo število, če upoštevamo dane možnosti oz. pogoje za njihovo udejstvovanje. Tudi peštra ponudba vsaj 17-tih športnih panog odraža in zadovoljuje interese športno aktivnega prebivalstva.

Mnogokrat smo kot bežni poznavalci športnega utripa v občini, veselili in ponosni ob rezultatih, ki jih naši športniki dosegajo na različnih tekmovanjih, le malokdo izmed nas pa se ob tem vpraša, kdo so tisti posamezniki ali skupine ljudi, ki so ob športnikih zaslužni za to naše veselje ali ponos. Kot v življenju nasploh velja tudi v športu pravilo, da brez vlaganj, trdega dela in odrekovanja ni uspehov in ne dobrih rezultatov.

Delo posameznikov ali skupin ljudi, ki v športnih klubih in društvih opravljajo vsa strokovna, organizacijska, finančna, administrativna in druga tehnična opravila za družbo izredno pomembno in koristno. Pa se tega zavedamo? Smo jim pripravljeni pomagati, vrednotiti njihovo delo? Ali jih sploh poznamo? Tak ali drugačni odgovori na zastavljena vprašanja so odvisni od sposobnosti okolja, v katerem ti posamezniki ali skupine ljudi delujejo in živijo, da jih razrešuje. In kako je s tem v naši občini?

Brez ovinkarjenja in olepševanja stanja pri nas lahko z eno besedo povemo, da je tudi pri nas, kar se športa tiče slabo. Kljub temu, da imamo kup športnih društev, klubov, športov, pa je za vse značilno, da ni prave kontinuitete, ni športa, ki bi simboliziral občino, ni športne "persone" piranskega športa, ni enega profesionalnega športnega delavca, ni tradicionalne športne prireditve, ni nikakršnega sodelovanja med gospodarstvom in športom, kar je sicer značilno za turistične kraje, ki s športom sodelujejo z roko v roki. Športni pedagogi se praviloma ne vključujejo v delo športnih društev in klubov in niso gonilna sila športne dejavnosti. Vse preveč je stihijskega in zaletavega dela posameznikov ali skupine ljudi, ki se donkihotsko bojujejo s športno birokracijo, nerazumevanjem okolja, oblastjo...

Potrebna je prenova! Prenova v razmišljanju, prenova v idejah, prenova v ciljih. "Družinskih" društev ne potrebujemo. Potrebujemo model športa v občini, ki bo sistematično osveščal ljudi, predvsem mlade ljudi. Svet mladih pa je danes svet glasbe in športa. Za glasbo smo nekako še poskrbeli, pri pogojih za športno dejavnost pa se je zataknilo. Občina Piran ni siromašna. Siromašni pa smo pri zagotavljanju osnovnih pogojev za zadovoljevanje teh potreb mladih.

Načrtno zagotavljanje osnovnih pogojev za športno dejavnost ne more temeljiti na vsakoletnem omejevanju proračunskih sredstev in njihovem realnem zmanjševanju. Utemeljena so pričakovanja športnikov in športnih delavcev, da bodo ta vprašanja ustrezno rešena z novo zakonodajo. Zakon o športu naj bi urejal financiranje, samostojno osebno delo v športu, strokovno delo na področju športan, status vrhunskega športnika, zdravstveno varstvo športnikov, opredelil prireditve, mrežo športnih objektov, informatiko ter vlogo strokovnega sveta za šport.

In kaj bi bilo potrebno urediti v naši občini do sprejema nove zakonodaje, oziroma v iskanju odgovora na zastavljeno vprašanje v uvodu tega prispevka? Vsekakor bi bilo potrebno organizirano pristopiti k reševanju naslednjih nalog: sistematični izdelavi modela šolskega športa, ki ga sedaj ni, na osnovi izdelanega modela šolskega športa reorganizirati sedanjo dejavnost klubov in društev, sistematično urediti področje izobraževanja in usposabljanja strokovnih kadrov in reorganizirati občinsko športno zvezo. Le z realizacijo teh nalog se bo piranski šport dvignil iz sivine povprečnosti in začel drugače.

Franc Stupar

ŠPORTNA IZKAZNICA KLUBOV IN DRUŠTEV V OBČINI

Balinaski klub "Antena" Beli križ - Portorož

Ima 32 članov, od tega 10 tekmovalcev. Tekmujejo v II. slovenski ligi. Redno vadijo 2 krat tedensko po dve uri (pionirji, mladinci, člani). Delujejo na balinišču na Belim križu kot najemniki. Predsednik kluba: Alojz Šušmelj

Balinarsko društvo Lucija

Ima 60 članov, od tega 12 tekmovalcev. Tekmujejo v I. Obalni balinarski ligi. Redno vadijo 2 krat tedensko po dve uri (člani). Delujejo na balinišču pri Taverni, kjer imajo tudi društveni prostor. Predsednik društva: Marjan Radović

Balinarski klub "Prijatelji" Seča

Ima 30 članov, od tega 20 tekmovalcev. Tekmujejo v I. Obalni balinarski ligi. Redno vadijo 4 krat tedensko po tri ali štiri ure. Delujejo na balinišču Hotela Bernardin. Predsednik kluba: Zdravko Taškar

Jadralni klub "Pirat" Portorož

Ima 180 članov, od tega 40 tekmovalcev. Redno vadijo v klasah OPTIMIST, EVROPA, 470, predvsem ob vikendih. Klubske prostore imajo v neposredni bližini hotelskega kompleksa Bernardin. Tekmujejo na kriterijih in drugih regatah, državnih prvenstvih, Pokalu Alpe-Jadran, pomladanskem in jesenskem pokalu ter na mediteranskih in svetovnih prvenstvih. V okviru kluba deluje tudi modelarska sekcija, ki šteje 26 članov, od tega je 18 tekmovalcev in se med drugim udeležuje tudi prvenstva SEVERNEGA JADRANA (radijsko vodeni modeli). Delujejo v klubskih prostorih v Matteottijevi ulici v Piranu. Predsednik kluba: Darko Planinšek

Jahtni klub Portorož

Ima 112 članov. Redno sodelujejo na sedmih regatah, od tega na petih mednarodnih: Lignano, Milje, Monfalcone itd. Delujejo v Marini Portorož, kjer imajo tudi svoje klubske prostore. Predsednik kluba: Zvone Birsar

Kolesarski klub Portorož

Ima 36 članov, od tega 27 tekmovalcev. Udeležujejo se predvsem kolesarskih dirk po Italiji na povabilo zamejskih Slovencev. Redno vadijo pionirji štiri krat tedensko do 60 km, mladinci pet krat tedensko ter starejši mladinci prav tako pet krat tedensko do 120 km. Predsednik oz. njegova namestnik: Polde Batič

Košarkarski klub Portorož

Ima 41 članov, od tega 28 tekmovalcev. Vadijo kadeti in mladinci tri krat tedensko v telovadnici Srednje pomorske in prometne šole v Portorožu. Kadeti tekmujejo v I. slovenski košarkarski ligi - IV. skupina, mladinci pa v I. slovenski košarkarski ligi - ZAHOD. Z izgradnjo športne dvorane v Luciji so s treningi in tekmovanjem vključili tudi člansko ekipo, kar bo v prihodnje zagotovilo razcvet e športne panoge tudi v naši občini. Predsednik kluba: Borut Žerjal

Nogometni klub "Solinar" Piran

Ima 170 članov, od tega 160 tekmovalcev. Redno vadijo mlajši in starejši pionirji ter kadeti tri krat tedensko, mladinci in člani pa vsak dan. Mladinci tekmujejo v 2. mladinski ligi - zahod, članska ekipa pa tekmuje v 2. SNL. Delujejo na Stadionu v Piranu, kjer imajo tudi klubsko pisarno. Predsednik kluba: Luciano Milok

Plavalni klub "Biser" Piran

Ima 102 člana, od tega 48 tekmovalcev. V svoji sredini imajo štiri kategorizirane športnike (dva imata status vrhunskega športnika nacionalnega razreda, eden status zelo perspektivnega in eden status perspektivnega športnika). Redno vadijo štiri do pet krat tedensko po dve uri do dve

in pol ure in sicer mlajši pionirji, mladinci, kadeti in člani. Tekmujejo na slovenskih prvenstvih, tekmovanjih za slovenski pokal ter na vrsto drugih tekmovanjih. Vadijo v bazenu GH Metropola, Hotelih Palace - Terme ter v Hotelu Riviera. Predsednica kluba: Mojca Slapernik

Ribiško in potapljaška društvo Piran

Ima 479 članov, od tega 38 tekmovalcev. Aktivne so sekcije: trnkarjenje, potapljanje in podvodni ribolov. Redno vadijo pionirji in juniorji (trnkarjenje) vsak četrtek, stažne potope pa imajo vsako nedeljo. Tekmujejo na državnih prvenstvih in drugih mednarodnih tekmovanjih. Predsednik društva: Drago Sinkovec

Rokometni klub Piran

Imajo 50 članov, od tega 30 tekmovalcev. Redno vadijo članice štiri krat tedensko, starejše deklice tri krat tedensko. Članice v prvi slovenski ligi v beli skupini, starejše deklice pa v prvi slovenski ligi - zahod. Vadijo v športni dvorani v Luciji ter na Stadionu v Piranu, kjer imajo tudi klubsko pisarno. Predsednik kluba: Franc Bergant

Smučarski klub Portorož

Ima 250 članov. Redno izvajajo šole alpskega smučanja (začetna, nadaljevalna in tekmovalna) in sicer ob sobotah. Za svoje člane organizirajo tudi zimovanje. Že vrsto let uspešno organizirajo smučarski sejme, težave pa imajo z organizacijo sobotnih smučarskih izletov. Predsednik kluba: Robert Turk

Schotokan karate do klub Piran

Ima 60 članov, od tega 13 tekmovalcev. Vadijo dva krat tedensko v telovadnem domu v Rozmanovi ulici v Piranu. Tekmujejo na kvalifikacijah za državno prvenstvo in na državnih prvenstvih (borbe in kate). Predsednik kluba: Mehmed Hot

Strelska družina IX. korpus Piran

Ima 130 članov, od tega 25 tekmovalcev. Redno vadijo pionirji, mladinci in člani. Tekmujejo v II. slovenski ligi - zahod. Predsednik družine: Edi Sovdat

Strelska družina Portorož

Ima 70 članov, od tega 60 tekmovalcev. Ena tekmovalka ima status vrhunske športnice nacionalnega razreda. Redno vadijo pionirji, mladinci in člani na strelišču v zalivnišču v Luciji. Tekmujejo v I. državni ligi (najboljši strelci) ter v tretji slovenski ligi. Predsednik družine: Zoran Oražem

Šahovsko društvo Piran

Ima 103 člane, od tega je 33 tekmovalcev. Redno vadijo dva krat tedensko osnovnošolci, tri krat tedensko mladinci, dva krat tedensko člani ter enkrat tedensko članice. Tekmujejo v II. slovenski ligi. Predsednik društva: Goran Treustić

TVD Partizan Piran (akrobatsko plesna skupina ter rekreacija članov)

Ima 488 članov. Redno vadijo (deklice osem skupin) dva krat tedensko, v telovadnem domu v Rozmanovi ulici ter ob torkih v Luciji. Dečki enkrat tedensko ter člani dva krat tedensko. Akrobatsko plesna skupina veliko nastopa, predvsem na območju občine, pa tudi obale in drugod. V posameznem letu izvedejo 50 akrobatsko plesnih nastopov, organizirajo več izletov, ogledov mednarodnih tekmovanj, se udeležujejo srečanj plesnih skupin ter organizirajo letovanje v Mozirju. Predsednik društva: Franjo Domjan

Tenis klub Portorož

Ima 120 članov, od tega 30 tekmovalcev. Redno vadijo večkrat tedensko na igriščih v Luciji-Marina. Tekmujejo na regijskih in državnih prvenstvih ter na mednarodnih turnirjih. Za starejše člane kluba organizirajo razne rekreativne turnirje. Predsednik kluba: Zdenko Vozlič

Veslaški klub Piran

Ima 112 članov, od tega 80 tekmovalcev. Redno vadijo dva krat tedensko na morju, tri krat tedensko v telovadnici ter enkrat tedensko v prostorih Veslaškega kluba Argo v Izoli. Tekmujejo na Istrski regati, Piranski regati, regatah v Izoli, Kopru in Pulju, na državnem prvenstvu ter na mednarodnih regatah - Bled, Beljak, Celovec. Predsednik kluba: Danilo Daneu

Volley klub Portorož

Ima 75 članov, od tega 36 tekmovalcev. Vadijo tri do štiri krat tedensko. Člani tekmujejo v III. državni ligi. Zelo aktivno sodelujejo z ekipami v zamejstvu, uspešni pa so tudi pri organizaciji BEACH VOLLEY turnirjev. Predsednica kluba: Nada Trunk - Širca

Societa sportiva Pirano - Športno društvo Piran

Ima 165 članov, od tega 120 tekmovalcev. V okviru društva deluje več sekcij in sicer: odbojka za ženske, kotalkanje (hitrostno in umetnostno), hokej na kotalkah, atletika in jadranje. Tekmujejo pa v III. državni ligi - zahod v odbojki, s hokejisti in kotalkarji na prvenstvih Slovenije ter tekmovanjih Alpe-Jadran in z atleti na državnih prvenstvih in drugih tekmovanjih v slovenskem, pa tudi v italijanskem prostoru. Jadranci so najbolj aktivni v klasi EVROPA. Značilnost kluba je trdno in pogosto sodelovanje s sorodnimi klubi v sosednji Italiji (tako z italijanskimi kot tudi s slovenskimi klubi v zamejstvu). Predsednik društva: Plinio Tomasini

Zveza tabornikov Slovenije "Rod Sergeja Mašera" Piran

Ima 45 aktivnih članov, trije vodi imajo srečanja enkrat tedensko v prostorih Pionirskega doma v Piranu. Delujejo na podlagi programa, ki zajema pridobivanje novih zanj (taborniških vprašanj), organizirajo izlete (Nanos, Slavnik itd.) ter vsakoletno taborjenje. Starešina roda: Gilbert Koncilja

Zveza tabornikov Slovenije "Rod Morskih viharniki" Portorož

Zagotoviti je potrebno zagonska sredstva za ponovno aktiviranje. Starešina roda: Milan Emeršić

INVITA d.o.o.

Podjetje za promet z nepremičninami
Lucija, Obala 105, 66320 Portorož
Tel. & fax: 066/70-584

**Prodajate,
kupujete,
oddajate ali najemate
HIŠE - STANOVANJA
POSLOVNE PROSTORE
LOKALE - ZEMLJIŠČA ?**

**Pokličite nas,
uredimo tudi ustrezno dokumentacijo.**

INVITA d.o.o.

Lucijanom se obeta: BITKA ZA DOSTOP DO MORJA!

Lucija,...

Le redkim prišlim in tistim obmorcem, ki so zrasli ob njem, je organsko vtkan pomen morja, te velike slane vode, ki se je v tokratnem pojavu (v zgodovini zemlje je morje pač bilo več) natekla do teh robov v času med 7000 in 35000 pred našim štetjem. Nekateri ga pač jemljejo kot sestavni del pogleda skozi okno, kot tisto šumljanje in večno bučanje vzdolž prometnic; celinci zanj zveč ne zvedo celo samo poleti.

Pa vendar je življenje ob tem največjem slovenskem slanim jezeru, čez katerega valove je mogoče priti do slehernega konca sveta, vse prej kot nekaj, kar je 37-krat večje od, denimo, Bohinjskega jezera. Domala vse je to navezano narj, pa naj gre za turizem, toplice, soline, ribištvo, kopanje, vodne športne, zgodovino, kmetijstvo, podnebje, vina in samo sonce. Pomen morja se torej skriva v samostalniku in samo lenoba nerazmišljanja nas sili v manjšanje njegovega vpliva, saj, denimo, morje oblikuje tudi pogled na svet: medtem ko se pogled Gorenjca odbije od sosednjega hriba in se tam konča njegov razgled, pa čez morje dobesedno vidiš v sleherni kotiček tega planeta.

Ko sem potemtakem nekega dne po novem letu, z nogami že v letu 1994, še enkrat okrepil spoznanje o morju, sem v vročici razprav o bodočem življenju samouprave in občin skušal dognati, kaj od tega morja ima in koliko ga ima Lucija, to največje mesto na Piranskem. V nekem trenutku morebitnih bodočih razmejevanj se mi je namreč zazdelo, da Lucija nima dostopa do morja, oziroma izstopa na morje. Če bi namreč presodili po tistih dveh tablah, ki v bližini teniških igrišč napovedujejo Lucijo in bi mimo njih potegnili ravno črto do polotoka Seča, bi se izkazalo, da je največ prebivalcev občine Piran brez enega samega metra morske obale.

Ročno, pravzaprav nožno sem se odpravil na piransko občino, da na ustreznem zavodu prevdarim dejansko stanje. Prijazna Nataša Umek, ki ima dober pregled nad stanjem papirjev, zemljevidov in urbanističnih dokumentov, mi je celo odstopila 1.5x1.5 metra široko polo izrisanih mej krajevnih skupnosti (domnevam, da gre bolj za meje ureditvenih območij, pokritih z načrti). Z lokalnega "zemljevida" je razvidno, da če krajevna meja po robu kanala Fazan (ne vem, če po sredini) zaobjeme vso obalo marine in se na skrajnem robu avtokampa obrne nazaj proti diskontu, Lucija torej ima dostop do morja in se prizadetim ne bo treba z zemljevidi, izračuni, šestili in še s čim boriti za izstop na morje ali vsaj za kakšen koridor.

V trenutku tega spoznanja so mi padli v bližnjo vodo vsi načrti, da bi s senzacionalističnim člankom o borbi Lucijanov za Koridor do morja, pobral še nekaj lokalne slave, od katere sem že doslej precej slabo živel.

Gospa Nataša pa le ni v celoti ovrgla domneve, da bi se kdaj na domnevni meji med dvema domnevnima bodočima občinama (Portorož in Lucija) bliskali dobrohotni noži bodočih razmejitev: Lucijani zares nimajo niti metra pravice do svobodnega morja. Nimajo enega samega metra svobodnega morja, kamor bi lahko šli, ne da bi za to morali koga uprašati in predvsem plačati za to. Če gredo skozi kanal Fazan na morje, morajo imeti vsaj čoln; tudi vstop v marino ni kar tako, pri čemer je kopališče odmerjeno izbrancem; tudi za vstop v avtokamp je treba plačati, pa čeprav bi radi šli samo do morja ali na tisto nasutje za počivališčem šotorov in avtomobilskih prikolic.

Prebivalci Lucije se bodo potemtakem morali boriti za izstop na morje, saj je ti to nasutje pravišnje za nekakšno zastoj komunalno kopališče!

Potemtakem moj zapis le ni brezpredmeten in me potemtakem čaka še nekaj lokalne slave, skupaj z občutkom, da sem nekaj napravil za svoj kraj z osebne izkaznice.

ZORAN DEBENJAK

BORZA IDEJ-BORZA IDEJ- BORZA IDEJ

Eden najbolj zapletenih sistemov, kar jih deluje v nam znanem vesolju, je v naših glavah. V njih se porajajo zamisli in ideje, ki dopolnjujejo, spreminjajo in dograjujejo vse naše življenje.

Skoraj ni človeka, ki si ni ustvaril različnih predstav zamisli in idej o potrebah, možnostih in uresničevanju tisočeri stvari v svojem življenju. Nekatere ohranja za sebe in jih je možno uporabiti le v ozkem individualnem svetu. Brez števila pa idej, ki posredno ali neposredno spreminjajo tudi življenje drugih in vplivajo na njihov razvoj.

Ne le pophalne zamisli in izumi, tudi številne vsakdanje zadeve so bogastvo. Med nami skoraj ni človeka, ki ne bi "pogruntal" kaj koristnega. Žal da to dostikrat ostaja zaprto v opek svet, čeprav bi lahko koristilo mnogim drugim.

V pogovorih je večkrat slišati, da bi tako kot za finančne vrednotnice morali imeti tudi borzo idej. Na njej naj bi predstavljali pomembne in manj pomembne zamisli, ideje, izume enodnevnice in bogate izkušnje za spreminjanje in razpletanje številnih vsakdanjih vprašanj.

V našem "Utripu" odpiramo borzo idej. To naj bi bil prostor, kjer bi lahko vsakdo predstavil svoje zamisli, potrebne in koristne drugim. Pod to rubriko bomo objavili opise originalnih zamisli za razreševanje ustvarjalnih in eksistenčnih vprašanj. Na tem prostoru naj bi se srečevale tudi ponudbe in povpraševanja po raznih idejah in zamislih. Ta prostor naj bi bil tudi možnost, da bi se srečevali ustvarjalci različnih idej, navezovali stike drug z drugim. Neznatne stvari se včasih razrastejo v pomembne življenjske dosežke in dogodke.

Kdorkoli bi rad predstavil drugim kakšno svojo zamisel, že uresničeno idejo ali bi jo rad posredoval drugim, ga vabimo, da postane aktivni udeleženec naše borze idej.

Sla po ustvarjanju

Istrska hiša v lucijskem naselju Lucan 2 se po zunanosti nič kaj dosti ne razlikuje od drugih starejših, po pobočju raztresenih hiš. Toda notranjost izpričuje, da so se v njej stanovalci lepo udomili. Sodobni pohištveni elementi se lepo ujemajo z istrsko zasnovo notranjščino.

Prizidek pa je nekaj svojevrstnega. Pravzaprav napolnjen z različnimi stroji, ki pričajo, da gre za skrbno urejeno kovinarsko delavnico. Različni obdelovalni stroji, od stružnic do težke kovinske stiskalnice, so vsi bolj ali manj originalni izdelki Antona Maglice. V njih je nekaj več kot samo posrečeno uresničena želja izdelati si prikladno orodje. Iz njih

VSEVEDOV KOTIČEK

Ali bomo kot lastniki delnic, o čemer se zadnje čase precej govori, imeli vsi delavci enake pravice pri delitvi dohodka in upravljanju podjetja?

Potencialni delničar

Zaenkrat se govori samo o nespremenjenih dolžnostih.

Govorimo o evropskih cenah, evropskem urniku, evropskem managementu...

Kaj pa evropske plače? Se o njih kaj govori?

Neeuropejec

Saj jih že imamo: enotedensko evropsko plačo prejemo enkrat mesečno.

Ali imaš kakšno uradno informacijo o tem, kaj bo z delavci, ki so na čakanju?

Eden-od-teh

Imamo samo neuradno informacijo o tem, kaj čaka nas vse.

Vsi, ki smo na neprostovoljnem čakanju, se sprašujemo, kdo je kriv, da imajo podjetja neposredne zaloge.

Vsegašit

Kriva je množica vam podobnih, ki imajo denarja komaj za kruh.

Ali meniš, da bi splošna stavka pomagala, da bi se kaj zganilo?

Optimist

Zganili bi se predvsem tisti, ki že lep čas skušajo stopiti sindikat na prste.

V čem je pravzaprav smisel zakona o privatizaciji?

Napreden

Uzakoniti že obstoječe razmere.

Strašno rad bi se prerinil do kakšnega korita. Imaš kakšen dober recept?

Trinajsto prase

Začni se ukvarjati s svinjerejo.

V prejšnjem režimu so nas pitali z razlago, da je vse naše in da smo vsi lastniki vsega. Zdaj naj bi nam razdelili nekaj delnic, nekaj jih bomo lahko kupili sami in bomo torej spet vsi lastniki vsega. Delavci se sprašujemo, v čem je razlika.

Skupina delavcev

Razlika je sledeča: prej ste bili lastniki vsega čisto avtomatično in nise o ničemer odločali. Zdaj pa boste dejanski lastniki tistega dela, katerega boste lahko kupili s svojimi plačami, kar v bistvu pomeni, da spet ne boste o ničemer odločali.

Toliko vsepovsod piše o kvaliteti dela, pa v podjetjih vseeno prihaja do hudih napak. Razloži mi, kako je to mogoče!

Seminarist

Je že prav tako, kajti glede na to, da so nekateri očitno še vedno v obdobju učenja in glede na to, da se na napakah največ naučimo, bomo v Sloveniji kmalu imeli toliko neprekosljivih strokovnjakov, da nam bo ves svet zavidal.

S. POŽAR

diha stvaritev narave. In iz teh strojev prihajajo ročni izdelani kosi onix-posode. Kartežko je verjetno, da kaj tako lepega prihaja iz delavnice, kjer domuje dvoje spretnih rok.

Zadnje čase pa nastaja v tej delavnici kar cela serija iz nerjavečega jekla sodčki po 2 do 15 in še več litrov. Postavljeni na mizo so kot lep okras, hkrati pa kot vsestransko uporabna posoda za vino, žganje, olje ali kaj drugega.

V skromni, lepo urejeni delavnici se porajajo različne ideje. Precej vsran od središča Lucije. In po pobočjih proti Sečoveljah je menda še več takih nenavadnih, lično urejenih poslopij. V njih nastaja marsikaj, kar govori o razgibanem stvariteljskem duhu.

INTERMARKET d.o.o. - s.r.l.

66320 Portorož - Portoroše
Liminjanska 91
Tel. & fax: 066/70-185

**Ekskluzivni zastopnik
firme GUZZINI na slovenskem tržišču.**

guzzini

NAŠA POSETNICA

Kot dolga, iztegnjena dlan, je piranski polotok najzahodnejši del Slovenije. Naš občinski mikrokozmos se razteza od 13 34' do 13 44' vzhodne širine od Greenwicha. Kdo bi mogel podrobno izmeriti vse, kar vsak hip nastaja, se spreminja in ugaša na tem prostoru, ki je naša občinska streha.

Pomagajmo si s sicer suhoparno, a zelo zgovorno predstavo števil. Kje živimo, kdo smo, kaj smo, koliko nas je in kakšni smo.

Po širokem in po čez je naša občina raztegnjena na 46 kvadratnih kilometrov. Kar (ali samo) 17,8 km morske obale pljuska v to površino. Na vsak kvadratni kilometer pride poprečno 370 prebivalcev. Iz tega lahko izračunamo, da je po popisu 31. 3. 1991 tu živelo skupaj 16.768 ljudi (od tega 8.115 moških in 8.653 žensk. Do novembra 1993 je to število nekoliko poraslo. Prijavna služba je našela 17.028 prebivalcev. V zadnjih desetletjih se je število prebivalcev skoraj podvojilo. Po popisu leta 1956 je štela občina Piran vsega 9.385 prebivalcev. Tudi takrat je bilo število ženskega prebivalstva malenkostno večje od moškega.

Po podatkih popisa iz leta 1991 je tu prebivalo 10.949 Slovencev (56,3 %), 1169 Italijanov (7 %), 1468 Hrvatov (8,8 %), 563 Srbov (3,4 %), ter Muslimanov (1,8 %). Osalo so bili pripadniki različnih narodnosti.

Tudi leta 1956 je bilo narodnostno razmerje prebivalcev naše občine precej podobno: takrat se je prebivalstvo že nekoliko ustalilo. Po Londonskem sporazumu, sklenjenem 5. 10. 1954., so se lahko pripadniki drugih narodnosti preselili. Do leta 1956 se je poglobil val preseljevanja, zlasti italijanskega prebivalstva, že dokaj umiril.

Res "mlada" občina

In kako živijo osnovne celice našega prebivalstva? V občini je vsega 6.014 gospodinjstev, na eno gospodinjstvo pride povprečno 2,7 članov. Najvišje je na območju Nove vasi, Padne, Sv. Petra, kjer pridejo nad trije člani na eno gospodinjstvo, v Piranu in Portorožu pa le 2,6 člana. Iz teh podatkov bi lahko sklepali, da živijo v naši občini pretežno starejše družine. Povsem temu ni tako. Do 30 let starega prebivalstva je nekaj nad 40 %. Iz tega bi lahko sklepali, da smo pravzaprav "mlada" občina. Res je, da je okoli 28 % prebivalstva starega nad 50 let, 16,2 % nad 60, 6,2 % nad 70 let in 1,9 % nad 80 let. Videti je, da prevladujejo mlade družine z enim do dvema otrokoma. Čeprav je piranska občina po življenjskem standardu prebivalstva precej nad slovenskim povprečjem, socialni razlogi najbrž niso odločujoči za majhno število otrok. Morda bi na to vprašanje lahko odgovorila raziskava, če se otroci, brž ko odrastejo, ne preselijo in zasnujejo samostojnega družinskega ognjišča. Na tako razmišljanje nava- ja tudi podatek, da je v občini vsega 7.328 stanovanj s skupno površino 514.650 m². Od tega sta 902 stanovanj za občasno uporabo (weekend stanovanja), 256 stanovanj pa za opravljanje različnih dejavnosti.

Kruh naš vsakdanji

Kar 1.503 prebivalcev je v različnih zaposlivah. Polovica le-teh so ženske, ali točno povedano zaposlenih je 3.556 žensk. Največ prebivalcem daje vsakdanji kruh gostinstvo in turizem (1.448), na drugem mestu je panoga industrije (1.049), dalje izobraževanje, znanost, kultura (564), trgovina (655), promet in zveze (647), zdravstvo in socialno skrbstvo (497), v javnih uradih pa služita vsakdanji kruh 302 prebivalca.

Za opravljanje tako raznolikih dejavnosti je potrebna seveda ustrezna izo- brazba. Tudi glede tega sodi piranska občina precej nad slovensko povprečje. Kar 8.099 prebivalcev ima srednjo in visokošolsko izobrazbo. Od tega je 6.239 občanov končalo različne splošne in tehnične srednje šole, 1860 prebivalcev pa ima diplomo ene izmed visokih in višjih šol, nekaj desetina prebivalcev pa tudi različne znanstvene nazive. Ob taki podobi je nekoliko presenetljivo, da je v občini brez izobrazbe 129 lju- di, samo s tremi razredi osnovne šole 247 ljudi, 1701 občan pa ni končal vseh osmih razredov osnovnega šolanja. Nekaj čez sto prebivalcev se pri podpisovanju zna samo podkrižati (Po popisu iz leta 1956. je bilo glede nepismenosti na tem območju kar ne- predvidljivo stanje. Izmed takratnih 9.385 prebivalcev, jih kar 2.863, sploh ni hodilo v šolo ali pa se pisanja v enem ali dveh razredih niso naučili!)

Svojevrsen podatek o vpetosti našega prebivalstva v sodobne razmere govori, da je novembra 1993. bilo v občini 6.700 avtomobilov, vsega pa 7.657 registriranih motor- nih in priklopnih vozil.

Bencinski konji so skoraj povsem izrinili štirinožne zastopnike idiličnega kmečkega življenja. V občini je po popisu leta 1991. bilo vsega 6 konj, 4 osli, 96 gove- di, 32 ovac, 273 koz, 265 prašičev ter 7700 kosov perutnine. Ob mnogih hišah so se začeli pojavljati sodobno urejeni čebelnjaki, v katerih je 239 čebeljih družin. Ni treba poudarjati, da se je tudi število kmečkega prebivalstva močno skrčilo. Pri zadnjem po- pisu so našli le 477 ljudi, ki jim je kmetovanje vir preživljanja. Od teh jih je bilo naj- več v Luciji (131), v Sečovljah (101), v Piranu (97), v Novi vasi, Padni. Sv. Petru (60), v Portorožu (55) in v Strunjanu (33).

Čeprav so številke enosranske, nam na hladen matematičen način pred- stavljajo, kdo smo, kaj smo in kako živimo v piranski občini. Če to povežemo z nekoli- ko domišljije, dobimo kar dober obris naše človeške, krajevne in občinske sedanosti.

IZ KNJIGE MODROSTI

Prazne glave slej ko prej splavajo na površje

Casino

PORTOROŽ - PORTOROSE - LIPICA

Slovenija

Srečno novo leto 1994
Felice Anno Nuovo 1994

M Degro

Mercator - Degro Najboljši sosed

Potrošnikom, občanom in poslovnim partnerjem se zahvaljujemo za zaupanje v preteklem letu in se priporočamo. Pogumno stopamo v novo leto 1994 z iskreno željo, da bo uspešno, srečno, polno novih prijetnih spoznanj in presenečenj.

Kolektiv trgovsko - gostinskega podjetja d.o.o.
M - Degro Portorož, Seča 190 a

primorski utrip

Ustanovitelj in izdajatelj

informa

Tržno komuniciranje in informiranje
Portorož, Tel. & Fax.: 066/70-185

Opr. prigl. št. 40-4/93 Rep. uprava za javne prihodke izpostava Piran / Franc Krajnc s.p.

ŽR št.: 51400-620-63-05-1202111-6502/85 SB Koper, PE Piran

Glavni in odgovorni urednik: Gustav Guzej / Uredništvo: 066/74-005

Časopisni svet: dr. Ljilj Jakomin (predsednik), dr. Mirana Malec, Stefano Lusa, Janez Deregi, Nino Spinelli

Elektronska obdelava in prelom: Grafič Line Izola d.o.o., Veliki trg 1, Tel/Fax 066 61-139

Tisk: Tiskarna VEK Koper / List izhaja mesečno / cena za izvod 50 Sit.

Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 4/3-12-889/93-23/288 je časnik Primorski utrip proizvod

informativnega značaja iz 13. točke tar. št. 3 tarife prometnega davka, po kateri se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.